

**PLAN ROZWOJU LOKALNEGO
GMINY SIEDLCE
NA LATA 2005-2013**

Siedlce luty 2005r.

Siedziba Urzędu Gminy Siedlce

**Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce
został opracowany przez pracowników
Urzędu Gminy Siedlce:
Grażyna Laszuk - kierownik referatu
Aneta Dziewulska - referent**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIENIE	5
1.1. Uwagi ogólne	5
1.2. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego	7
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA	9
2.1. Położenie i powiązanie z otoczeniem	9
2.1.1. Położenie i powierzchnia Gminy Siedlce	9
2.1.2. Geomorfologia terenu i budowa geologiczna	11
2.2. Ludność	12
2.3. Środowisko przyrodnicze Gminy Siedlce	15
2.3.1. Lasy, rezerваты, obszary chronionego krajobrazu	15
2.3.2. Szata roślinna	19
2.3.3. Warunki wodne	19
2.3.4. Warunki glebowe – rolnicza przestrzeń produkcyjna	22
2.3.5. Klimat	27
2.3.6. Agroturystyka	28
2.4. Uwarunkowania związane z dotychczasowym rozwojem systemów infrastruktury technicznej	
2.4.1. Transport drogowy – komunikacja	31
2.4.2. System zaopatrzenia w wodę	34
2.4.3. System odprowadzenia ścieków sanitarnych	38
2.4.4. Gospodarka energią ciepłą	40
2.4.5. Gospodarka odpadami	41
2.4.6. Elektroenergetyka	46
2.4.7. Telekomunikacja	47
2.4.8. Zasoby i własność nieruchomości	47
2.4.9. Stan krajobrazu dziedzictwa kulturowego i obiekty zabytkowe	50
2.5. Gospodarka	
2.5.1. Ogólna charakterystyka	54
2.5.2. Główni pracodawcy	55
2.5.3. Struktura i skala działalności gospodarczej	57
2.6. Sfera społeczna	
2.6.1. Warunki życia mieszkańców	59

2.6.2. Edukacja	60
2.6.3. Służba zdrowia i opieka społeczna	63
2.6.4. Kultura	63
2.6.5. Bezrobocie	65
2.6.6. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia	66
2.6.7. Bezpieczeństwo	69
3. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW	73
3.1. Określenie obszarów problemowych	74
4. LISTA ZADAŃ SŁUŻĄCYCH POPRAWIE WARUNKÓW ZAMIESZKANIA 2005 – 2013	77
4.1. Lista zadań i projektów planowanych do realizacji	78
5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	
5.1. Zadania i projekty planowane do realizacji 2005 – 2013	82
5.2. Wpływ realizacji PRL na rozwój gminy, powiatu i regionu	95
6. PLAN FINANSOWY	
6.1. Plan finansowy na lata 2005 - 2006	96
6.2. Plan finansowy na lata 2007 – 2013	99
7. SYSTEM WDRAŻANIA	103
8. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	104

1. WPROWADZENIE

1.1. Uwagi ogólne

Planowanie i zarządzanie rozwojem lokalnym jednostek terytorialnych jest obecnie nowym zjawiskiem w Polsce uwzględniającym między innymi warunki gospodarki rynkowej oraz zmiany ustrojowe ostatnich lat, jak dokonana z dniem 1 stycznia 1999 roku reforma administracji publicznej w wyniku, której utworzono trójszczeblowy samorząd terytorialny. Także wejście Polski do Unii Europejskiej stwarza konieczność dostosowania struktur i rozwoju lokalnego do wymogów Unii, przy możliwości wykorzystania jej znacznych zaangażowanych środków finansowych.

Planowanie rozwoju regionalnego na szczeblu lokalnym nie jest ustawowo narzuconym obowiązkiem. Przeważnie jest ono inicjatywą władzy lokalnej wynikającą z troski o jak najlepszą przyszłość gminy. Własnymi zadaniami obowiązkowymi ani zlecanymi gminie nie uda się zapewnić właściwego, zrównoważonego i harmonijnego rozwoju gminy, jeśli okoliczności zewnętrzne nie będą sprzyjały temu procesowi.

Należy podkreślić, że Plan Rozwoju Lokalnego nie zastąpi obiektywnych praw gospodarki wolnego rynku,. Uzupełnia je i służy jako punkt odniesienia dla działań o charakterze rozwojowym, podejmowanych zarówno z zasobów środków krajowych, jak również będzie służył przy ubieganiu się o możliwość skorzystania z funduszy Unii Europejskiej.

Planowanie w warunkach samorządu terytorialnego ma charakter ciągły, elastyczny i otwarty na korekty w przyszłości.

Ciągły charakter planowania polega na systematycznym nawiązywaniu kierunków rozwoju lokalnego do zmian we wszelkich istotnych uwarunkowaniach wewnętrznych, jak i szeroko rozumianym otoczeniu danej jednostki. Ciągłość planowania i zmienność parametrycznych jego uwarunkowań nie oznacza narażania dokumentów planistycznych i odpowiadających im działań w sferze zarządzania na permanentną nie aktualność.

Plan zachowuje również cechę elastyczności i zarówno wobec zmieniających się uwarunkowań, jak też wobec wzrostu stopnia ich rozpoznania i oceny. Plan rozwoju określa uporządkowany układ działań zmierzających do osiągnięcia określonych preferencji wyrażonych w celach uwzględniających rzeczywisty stan gospodarki gminy i warunki życia mieszkańców a także ich aspiracje w tym zakresie.

Plan rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce jako dokument podlegać będzie analizie pod względem spójności i zgodności z dążeniami do długofalowego, zrównoważonego i harmonijnego rozwoju gminy. Diagnoza ma służyć nie tylko identyfikowaniu potencjałów i zagrożeń, ale również ma być informatorem o gminie. Temu celowi na gruncie gminy, służyć będzie dokument uchwalony przez Radę Gminy Siedlce pod nazwą: ***Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce***

1.2. Obszar i czas realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej i rozpoczęciem realizacji kompleksowego programu działań strukturalnych w ramach Narodowego Planu Rozwoju, przed polityką regionalną w Polsce pojawiły się nowe wyzwania. Koncentracja uwagi polityki strukturalnej na tworzeniu warunków szybkiego i harmonijnego wzrostu gospodarczego oraz podwyższania konkurencyjności regionów nie pozostanie bez wpływu na kształtowanie się procesów rozwojowych w układzie przestrzennym.

Istotne jest więc, aby jako ważne uzupełnienie działań planowanych i programowanych na poziomie regionalnym, podporządkowanym realizacji głównych celów rozwoju Polski i Europy, budować siłę konkurencyjną regionów w dostosowaniu do ich indywidualnych cech gospodarczych, społeczno – ekonomicznych, kulturalnych i geograficznych nie pomijając jednocześnie aspektu zapewnienia wszystkim mieszkańcom odpowiedniego poziomu życia i zatrudnienia oraz możliwości pełnego udziału w tworzeniu gospodarki opartej na wiedzy.

Plan Rozwoju Lokalnego określa cele, kierunki i działania oraz wysokość środków przeznaczonych na realizację programów w ramach polityki regionalnej Gminy Siedlce, które będą uruchamiane z udziałem funduszy strukturalnych w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej, tj. w latach 2004-2006 oraz w kolejnym okresie programowania Unii Europejskiej w latach 2007-2013. Zasady wdrażania programów opierają się na regulacjach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz krajowych regulacjach dotyczących finansów publicznych, pomocy publicznej i podziału odpowiedzialności w prowadzeniu i realizacji polityki regionalnej pomiędzy rządem, a samorządem terytorialnym.

Gmina Siedlce należy do obszarów wiejskich, gdzie podstawowym celem aktywizacji jest wspomaganie procesu przekształceń strukturalnych na wsi, w tym rozwój infrastruktury technicznej umożliwiającej dywersyfikację bazy ekonomicznej i zatrudnienia, zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców, zwiększenie poziomu wykształcenia oraz nabywania nowych umiejętności przez ludność rolniczą, wzrost poziomu przedsiębiorczości, zapewnienie większego dostępu do podstawowych usług społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych, kulturowych, wzrostu roli społecznej i gospodarczej gminy, wykorzystanie potencjału przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego dla dywersyfikacji zatrudnienia i zwiększenia dochodów, tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem, przekwalifikowanie ludności

wiejskiej, w tym przede wszystkim młodzieży oraz zapewnienie równości szans i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu.

Ze względu na spodziewaną wielkość środków finansowych bezpośrednio przeznaczonych na wsparcie działań rozwojowych samorządów szczególne znaczenie w realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce będzie miało szerokie promowanie zasady partnerstwa zapewniającej sprawność wdrażania programu oraz przeprowadzony proces konsultacji społecznej, obejmujący w większym wymiarze organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, ugrupowania zarówno polityczne jak i przedsiębiorców, komisje Rady Gminy, sołtysów i inne.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

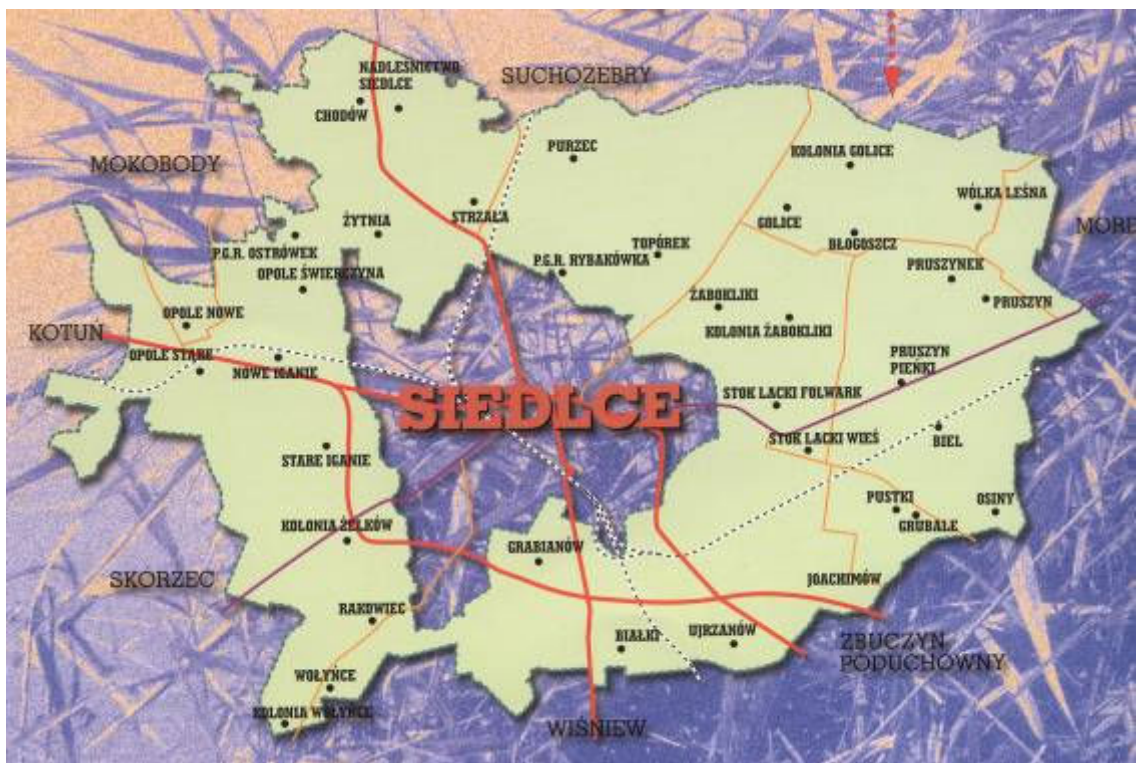
2.1. Położenie i powiązanie z otoczeniem

2.1.1. Położenie i powierzchnia Gminy Siedlce

Gmina Siedlce leży na Wysoczyźnie Siedleckiej na obszarze Niziny Południowo podlaskiej w powiecie siedleckim, we wschodniej części województwa mazowieckiego. Obejmuje teren wokół granic administracyjnych miasta Siedlce. Gmina otacza miasto Siedlce stanowiące powiat grodzki.

W mieście Siedlce swoją siedzibę ma również powiat ziemski.

Do zewnętrznych granic gminy Siedlce przylegają: od północy gmina Suchozębry, od wschodu gminy: Mordy i Zbuczyn, od południa gmina Wiśniew i Skórzec oraz od zachodu gminy: Kotuń i Mokobody. Gmina Siedlce powołana została w 1973 roku decyzją Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie [Uchwała z dnia 1 grudnia 1972 roku, Nr XX/93/72, Wojewódzkiej Rady Narodowej w Warszawie w sprawie powołania Gminy Siedlce]. Ogólna powierzchnia gminy wynosi 141 km². W skład gminy Siedlce wchodzi 35 sołectwa.

Wysokości na omawianym obszarze wahają się od 137,5 m n.p.m. w dolinie Liwca (północno-zachodnia część gminy) do 180 m n.p.m. (na wyniesieniach w południowej i południowo-zachodniej części gminy), a więc deniwelacje wynoszą ok. 42,5 m.

Wysoczyzna Siedlecka rozpościera się na południe od Podlaskiego Przełomu Bugu i na północ od Równiny Łukowskiej. Od zachodu graniczy z Obniżeniem Węgrowskim i Równiną Wołomińską i leży w strefie moren czołowych zlodowacenia Warty i jego faz recesyjnych.

Obszar gminy Siedlce charakteryzuje się dość monotonna rzeźbą. Formą obejmującą znaczne powierzchnie zarówno w zachodniej jak i we wschodniej części jest płaska lub falista, zdenudowana wysoczyzna polodowcowa, o spadkach terenu nie przekraczających 5 % i deniwelacjach do ok. 5 m. Krajobraz wysoczyzny urozmaicony jest odosobnionymi pagórkami moreny czołowej (w rejonie Ujrzanowa i Białk oraz Nowego Opoła i Nowych Igań – o wysokościach względnych do 10 m) oraz pagórkami kemowymi (w okolicach Golic - Kolonii i Wólki Leśnej - o wysokościach względnych do 5 m).

Powierzchnia wysoczyzny rozcięta jest dolinami rzek Muchawki, Liwca i Helenki. Wzdłuż doliny Muchawki występują niewielkie tarasy zalewowe i nadzalewowe. W północnej i centralnej części gminy występują zagłębienia powytopiskowe. Są to rozległe i nieregularne formy, o dość wyrównanym i najczęściej zabagnionym dnie (występują tutaj stawy). Często wykorzystywane są przez ciek (np. Liwiec od Pruszyzna do Purzeca). Wokół obniżeń powytopiskowych występują płaskie poziomy akumulacyjne wyniesione około 2 m ponad dna obniżeń.

Powierzchnia wysoczyzny porozcinana jest również niewielkimi, często suchymi dolinkami. Niektóre są zabagnione i odprowadzają niewielkie ilości wód powierzchniowych.

Na terenie gminy występują wydmy (w południowo – zachodniej części) i pola piasków przewianych (przy zachodniej granicy gminy i w rejonie wsi Wołyńce).

Ukształtowanie powierzchni gminy Siedlce nie jest czynnikiem utrudniającym budownictwo. Deniwelacje i kąty nachylenia terenu są na ogół niewielkie. Jedynie w południowo – zachodniej części gminy, wzdłuż Muchawki, na odcinku Wólki Wołyńskiej do Swobody, krawędzie doliny rzecznej charakteryzują się nachyleniem zboczy do 15 %. Znaczne spadki terenu (o ekspozycji południowej) występują również na południe od wsi Wołyńce, na granicy obniżenia bezodpływowego, znajdującego się poza obszarem gminy.

2.1.2 Geomorfologia terenu i budowa geologiczna

Obszar gminy znajduje się w obrębie zbudowanej z utworów kredy Niecki Mazowieckiej, wypełnionej osadami trzeciorzędu i czwartorzędu. Na osadach węglanowych kredy występują osady trzeciorzędu charakteryzujące się znacznym zróżnicowaniem miąższości. Eocen i oligocen wykształcone są w postaci mułków ilastych i piaszczystych glaukonitowych z przewarstwieniami piasków kwarcowych (miąższości ok. 40-60 m). Wyżej występuje miocen zbudowany z piasków pylastych i ilastych ciemnobrązowych, mułków, ilów czarnych i przewarstwień węgla brunatnego. Osady mioceńskie zostały częściowo wyerodowane na wschód od Siedlec w rejonie „doliny kopalnej górnego Liwca”. Pliocen (iły pstry) występuje jedynie lokalnie.

Na utworach trzeciorzędu zalegają preglacjalne (przedlodowcowe), plejstocenijskie (lodowcowe) i holocenijskie utwory czwartorzędu.

Plejstocenijskie utwory powierzchniowe to głównie gliny i piaski zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz lokalnie iły i mułki zastoiskowe.

Osady holocenu reprezentowane są przez osady rzeczne (piaski i żwiry) w dolinach oraz piaski eoliczne wydm parabolicznych i pól piasków przewianych na powierzchni wysoczyzny. W obniżeniach i dolinach występują osady pochodzenia organicznego (torfy i namuły organiczne).

Utwory plejstocenijskie są na ogół korzystne dla posadowienia budynków, jedynie iły i mułki tworzą gorsze warunki dla budownictwa ze względu na skłonności do pęcznienia i uplastyczniania się przy udziale wody. Są to tzw. grunty wysadzinowe.

Utwory holocenijskie są słabonośne i nie nadają się do bezpośredniego posadowienia budynków.

Grunty niekorzystne dla posadowienia budynków występują głównie wokół miasta Siedlce, pokrywając się z zachodnią i wschodnią granicą miasta (od północy i południa grunty te odsunięte są o około 0,5-1 km od granic miasta). Ograniczają one rozwój zwartej zabudowy miejskiej w tych kierunkach.

Drugi zwarty obszar gruntów niekorzystnych dla budownictwa związany jest z szeroką doliną Liwca, w północnej części gminy.

Surowce mineralne

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych. W „Bilansie złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.1997 r.” (PIG, Warszawa 1998) nie są ujęte żadne złoża surowców mineralnych. Według „Inwentaryzacji złóż kopalin

pospolitych województwa siedleckiego” występują tutaj jedynie dwa złoża kruszywa naturalnego: Białki (KN 3818) oraz Białki II (KN 3820). Obydwa złoża są zaniechane, a ich obszar przeznaczony jest do rekultywacji.

2.2 Ludność

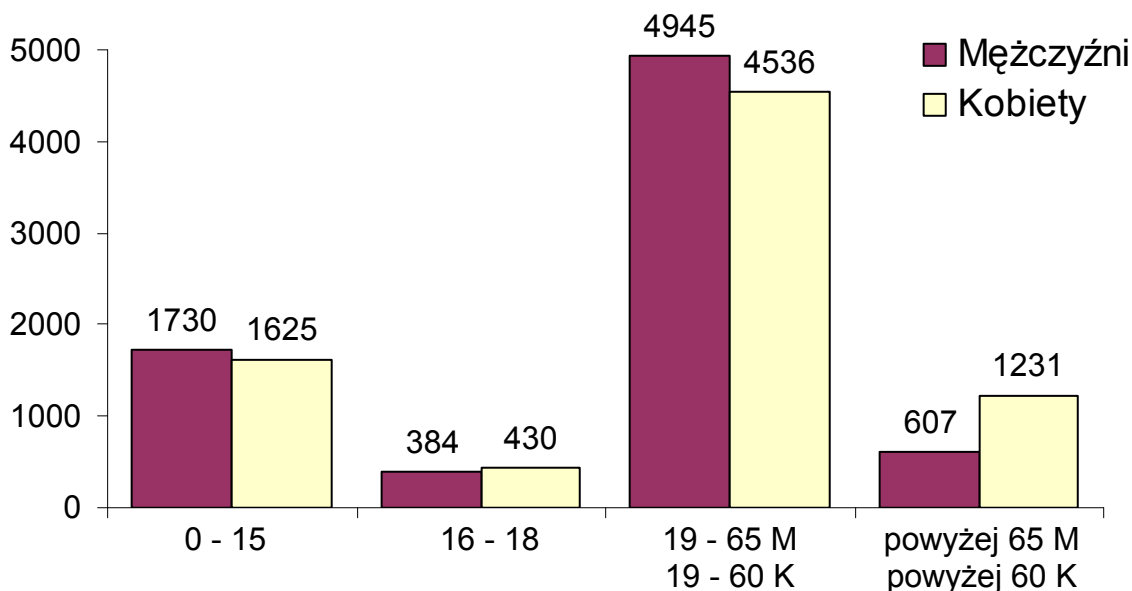
Gmina Siedlce według danych na dzień 31 grudnia 2004r liczyła 15.489 mieszkańców. Ludność zamieszkuje w 35 sołectwach, których podział pod względem liczby ludności przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Ludność Gminy Siedlce

Lp.	Sołectwo	Liczba ludności		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
1.	Białki	721	350	371
2.	Biel	57	24	33
3.	Błogoszcz	160	72	88
4.	Chodów	1080	534	546
5.	Golice - Kolonia	108	48	60
6.	Golice	515	251	264
7.	Grabianów	930	473	457
8.	Grubale	242	119	123
9.	Jagodnia	119	58	61
10.	Joachimów	97	56	41
11.	Nowe Iganie	1162	583	579
12.	Nowe Opole	791	393	398
13.	Opole Świerczyna	44	25	19
14.	Osiny	79	34	45
15.	Pruszyń	353	179	174
16.	Pruszynek	245	112	133
17.	Pruszyń Pieńki	353	168	185
18.	Pustki	108	49	59
19.	Purzec	179	91	88
20.	Rakowiec	360	182	178
21.	Stare Iganie	399	199	200
22.	Stare Opole	727	369	358
23.	Stok Lacki Folwark	853	436	417
24.	Stok Lacki	721	365	356
25.	Strzała	1054	517	537
26.	Topórek	214	108	106
27.	Ujrzanów	762	367	395
28.	Wołyńce - Kolonia	190	101	89
29.	Wołyńce	414	201	213
30.	Żabokliki - Kolonia	114	52	62
31.	Żabokliki	599	287	312
32.	Żytunia	81	34	47
33.	Żelków – Kolonia	1428	710	718
34.	Ostrówek	74	36	38
35.	Wólka Leśna	156	85	71
	Razem	15489	7668	7821

Największymi obszarowo są sołectwa Stok Lacki i Chodów. Najwięcej mieszkańców zamieszkuje w sołectwach Żelków - Kolonia, Strzała, Chodów i Nowe Iganie. Natomiast najmniej ludzi zamieszkuje w sołectwach: Biel, Opole Świerczyna, Osiny oraz Żytnia.

Struktura wieku w roku 2004

W gminie Siedlce przewaga mężczyzn występuje w strukturze wieku od 0 – 15 lat oraz 19 – 65 lat. W wieku 65 lat i powyżej żyje więcej kobiet, świadczy to o tym że kobiet w tej strukturze wieku jest więcej jak mężczyzn.

Tabela 2. Migracje ludności w gminie Siedlce

Lp.	Rok	Liczba zameldowanych	Liczba wymeldowanych	Różnica
1.	1995	282	187	95
2.	1996	303	125	178
3.	1997	356	193	163
4.	1998	306	186	120
5.	1999	293	203	90
6.	2000	269	175	94
7.	2001	285	178	107
8.	2002	409	179	230
9.	2003	346	194	152
10.	2004	419	247	172

W ostatnich latach można zaobserwować wzrost ludności w gminie Siedlce. Spowodowane jest to położeniem Gminy wokół miasta Siedlce. Najwięcej mieszkańców przybyło w roku 1995 (250 osób), gdy do gminy została przyłączona

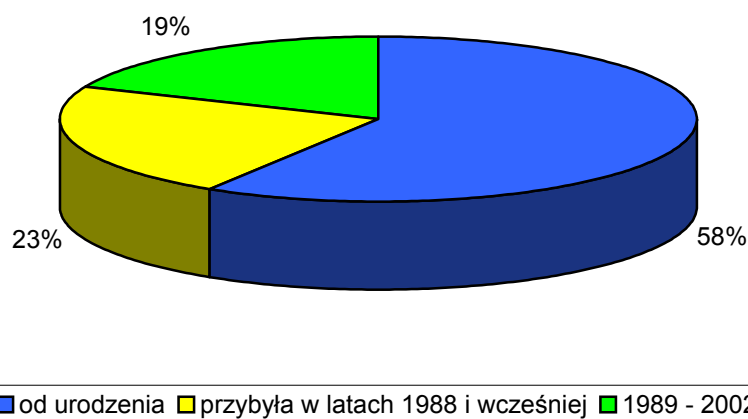
Wólka Leśna. Należała ona wcześniej do gminy Mordy. Wzrost ludności częściowo przedkłada się na rozwój gminy. Najwięcej mieszkańców przybyło do gminy w roku 2002 (230). W ubiegłym roku zaś przybyło 172 osoby.

Tabela 3. Przyrost naturalny w gminie

Lp.	Lata	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
1.	1995	183	134	+49
2.	1996	214	139	+75
3.	1997	218	135	+83
4.	1998	179	134	+45
5.	1999	187	165	+22
6.	2000	186	148	+38
7.	2001	164	110	+54
8.	2002	165	150	+15
9.	2003	167	129	+38
10.	2004	175	181	- 6

Analizując powyższą tabelę należy stwierdzić że, największy przyrost naturalny w gminie można było zaobserwować w roku 1997, wyniósł on +83. Urodziło się wówczas najwięcej dzieci (218). Natomiast w roku 2004 przyrost naturalny był ujemny wyniósł -6.

Rys.2. Ludność według okresu zamieszkiwania w Gminie Siedlce

Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

2.3 Środowisko przyrodnicze Gminy Siedlce

2.3.1 Lasy, rezerваты, obszary chronionego krajobrazu oraz pomniki przyrody

Lasy są elementem przyrodniczym mającym istotny wpływ na stan środowiska. Spełniają one wielorakie funkcje: środowiskowe, krajobrazowe, ochronne, społeczne i produkcyjne, zapewniają równowagę ekologiczną w skali wojewódzkiej i lokalnej.

Gmina Siedlce charakteryzuje się niską lesistością, wynoszącą 9,7 % ogólnej powierzchni gminy. Ze względu na odległość do 10 km od granic administracyjnych miasta Siedlce (ponad 50 tys. mieszkańców) wszystkie lasy na terenie gminy są lasami ochronnymi. Gmina Siedlce należy do obszarów słabo zalesionych. Największy kompleks lasów państwowych liczący około 240 ha znajduje się między Golicami, Żabklikami i Błogoszczą. Mniejsze kompleksy leśne (głównie prywatne) położone są w rejonie Chodowa, Starego Opolą, Rakowca, Grabianowa oraz między miejscowościami takimi jak: Osiny i Pruszyń. Łączna powierzchnia lasów wynosi 1.460, z czego większość (811 ha) należy do prywatnych właścicieli. Pod względem siedliskowym w lasach gminy Siedlce dominują siedliska borowe. Największą powierzchnię zajmują bory mieszane świercze. Lokalnie, na małych powierzchniach występują bory suche oraz bagienne. W uroczyskach Golice i Chodów oraz w rejonie Pruszyńa znaczne powierzchnie zajmują lasy liściaste – głównie grądy, a w dolinie Liwca olchy. W drzewostanach gatunkiem dominującym jest sosna. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują drzewostany olchowe, brzożowe i dębowe. Pod względem struktury wiekowej w lasach państwowych dominują drzewostany klasy III i IV (60-80 lat), w lasach prywatnych klas II i III (20 – 60 lat). Na terenie gminy występują lasy rezerwatowe (rezerwat Gołobórz).

W gminie zachodzi konieczność wprowadzenia zalesień na gruntach porolnych, celem wykorzystania słabych gruntów rolnych i podniesienia wskaźnika lesistości. Zalesienia powinno się prowadzić w sposób rozważny – wiele obszarów nie wykorzystanych rolniczo charakteryzuje się unikalnymi zbiorowiskami flory i fauny, które zostałyby zniszczone. Dotyczy to niektórych wydm i bagienek oraz terenów w dolinach rzecznych.

Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Gmina Siedlce należy do obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Przeprowadzona w roku 1992 inwentaryzacja przyrodnicza gminy wykazała, że na tym

terenie lokalnie występują obszary o bardzo wysokich walorach przyrodniczo - krajobrazowych.

Dolina Liwca łącznie ze stawami siedleckimi została zaliczona do obszarów przyrodniczych o randze krajowej, a fragmenty doliny Muchawki (z rezerwatem Gołobórz) i uroczysko leśne Chodów do obszarów o randze regionalnej. Wyznaczono ponadto 6 obszarów o randze lokalnej.

Pod względem formalnym na terenie gminy utworzono dotychczas następujące obszary i obiekty chronione:

- Siedlecko-Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony w roku 1986, obejmujący zachodnią i częściowo południową część gminy o powierzchni 4300 ha;
- rezerwat florystyczny Gołobórz o powierzchni 65,88 ha, powołany w roku 1982;
- siedem pomników przyrody, w tym aleję modrzewiową liczącą 17 okazów i pomnik powierzchniowy (0,18 ha), chroniący stanowiska rzadkich roślin;
- dwa dworskie parki zabytkowe w Stoku Lackim Folwark i Ostrówku;
- jeden park wiejski w Żelkowie Kolonii.

Siedlecko – Węgrowski Obszar Chronionego Krajobrazu (4300 ha w granicach gminy) obejmuje zachodnią część gminy (dolinę rzeki Muchawki i tereny przyległe). Na jego obszarze znajdują się rozproszone tereny leśne, użytki rolne (głównie łąki i pastwiska) oraz rzeki i zbiorniki wód stojących.

Rezerwat Gołobórz

W granicach Siedlecko – Węgrowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu znajduje się położony na terenie wsi Grabianów rezerwat florystyczno – krajobrazowy „**Gołobórz**” ustanowiony 26 marca 1982 roku. Utworzono go za względu na bogatą florę i zróżnicowane zbiorowiska roślinne w krajobrazie wydm i torfowisk wysokich. Obejmuje on powierzchnię 65,88 ha. Ochroną objęto różnorodne zbiorowiska roślinne (np. unikalne zbiorowisko boru bagiennego) w interesującej oprawie krajobrazowej, z bardzo bogatą florą. Prowadzone w ostatnich latach badania wskazują na zachodzące zmiany we florze rezerwatu. Nie potwierdzono obecności 34 gatunków roślin naczyniowych występujących tu wcześniej. Zmniejszeniu uległa również ilość i liczebność stanowisk wielu innych gatunków. Główną przyczyną ubożenia flory na

terenie rezerwatu jest obniżenie poziomu wody gruntowej, przesuszenie terenu i wynikające stąd tendencje sukcesyjne.

Tabela 4. Pomniki przyrody ożywionej w gminie Siedlce

Nr rej.	Miejscowość	Zarządca Właściciel	Nazwa	Ilość	Obwód [cm]	Wysokość [m]
221	Żelków- Kolonia	Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt, aleja łączy parki	Aleja 17 modrzewi	17	118-214	12-21
222	Żelków- Kolonia	Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt, zabytkowy park	Lipa drobnolistna	1	290	22
223	Żelków- Kolonia	POM, zabytkowy park	Lipa drobnolistna	1	375	17
405	Żelków – Kolonia	Adela Żukowska, pn-zach część działki	Groszek wschodnio karpacki	1		
423	Stok Lacki	Zdzisław Matłacz, Obok zabudowań	Dąb szypułkowy	1	430	25
463	Białki	Szkoła Podstawowa, Skarb Państwa	Grupa składająca się z: -dębu szypułkowego - wiązu	1 1	252 195	20 23
464	Białki	Szkoła Podstawowa, Skarb Państwa	Grupa jesionów wynosłych	6	105-151	ok.24

Dla pomników przyrody obowiązuje zakaz wznoszenia jakichkolwiek obiektów budowlanych w promieniu 15 m.

W wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej gminy Siedlce zaproponowano objęcie ochroną następujące obszary:

- dolina Liwca ze stawami siedleckimi i przylegającymi do niej terenami w randze parku krajobrazowego;
- trzy rezerwaty przyrody (Rybakówka – chroniący faunę ptaków na stawach siedleckich, Rakowiecki Grąd – chroniący las Lęgowy z bogatym runem oraz Chodowskie Uroczysko - chroniący wielogatunkowy las liściasty z licznym występowaniem rzadkich i chronionych gatunków roślin);
- dwa pomniki przyrody położone w zabytkowym parku Ostrówku.

Obszary chronione na podstawie przepisów o lasach

Gmina charakteryzuje się niską lesistością, wynoszącą 9,7% ogólnej powierzchni gminy. Ze względu na odległość do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców (miasto Siedlce), wszystkie lasy na terenie gminy są lasami ochronnymi.

Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych

Ochronie przed nieoszczędnym przeznaczeniem gruntów na cele nierolnicze, powinny być objęte grunty od I do III klasy bonitacyjnej. Występują one płatami i są równomiernie na całym obszarze. Większe powierzchnie gleb chronionych znajdują się w sołectwach Pruszyn, Żabokliki - Kolonia, Wólka Leśna, Białki, Stok Lacki, Żelków- Kolonia, Stare Opole.

Gleby organiczne, szczególnie chronione (tzn. gleby mułowe, torfowe, murszowe i murszowate), znajdują się głównie w dolinach rzek: Liwca, Muchawki i Helenki. Lokalnie spotykane są w obniżeniach powytopiskowych.

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie wód

Wokół ujęć wód podziemnych służących do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz do produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych istnieje, zgodnie z Rozporządzeniem MOŚZN i L z 5 listopada 1991r., obowiązek ustanawiania stref ochronnych. Składają się one z terenów ochrony bezpośredniej (przy studniach wierconych- od 8 do 10 m licząc od zarysu budowli i urządzeń służących do poboru wody), oraz terenów ochrony pośredniej. W przypadku uzasadnionych warunkami hydrogeologicznymi można odstąpić od wyznaczania terenów ochrony pośredniej. Na terenach ochrony bezpośredniej zabronione jest użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenach ochrony bezpośredniej mogą być zabronione pewne czynności i roboty, powodujące zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub ograniczenie wydajności ujęcia. Na terenie gminy Siedlce zostały wyznaczone tereny ochrony pośredniej, zewnętrznej ujęcia wód podziemnych ujmowanych z poziomu czwartorzędowego Sekuła I i Sekuła II (ujęcie zaopatrujące miasto i częściowo gminę Siedlce). Na ujęciu Sekuła I i Sekuła II, studnie ujmujące poziom trzeciorzędowy-mioceński, nie wymagają ustanowienia terenu ochrony pośredniej z wyjątkiem studni 6D 6D₂ (Sekuła II). Uwzględniono je przy ustanawianiu stref dla studni poziomu czwartorzędowego w tym ujęciu. Teren ochrony pośredniej wewnętrznej zawiera się w obrębie ogrodzenia ujęcia „ Sekuła I”. Tereny ochrony bezpośredniej i pośredniej wewnętrznej znajdują się poza granicami gminy Siedlce.

Teren ochrony pośredniej zewnętrznej obejmuje swoim zasięgiem w gminie Siedlce wsie: Wołyńce, Rakowiec oraz fragmenty wsi Żelków-Kolonia i Wołyńce-

Kolonia. Na terenie tym powinno się ograniczyć wszelkie inwestycje mogące zagrozić wodom podziemnym, a w przypadku obiektów już istniejących i nowobudowanych należy wykonać urządzenia zabezpieczające oraz zorganizować (na koszt użytkownika obiektu) system monitorowania i sygnalizacji zagrożenia

2.3.2. Szata roślinna

Krajobraz gminy Siedlce jest krajobrazem rolniczym. Dominują w nim użytki rolne (prawie 65,25% powierzchni gminy). Wśród nich dużą powierzchnię zajmują użytki zielone. Stanowią one, obok lasów (których jest niewiele) i stawów, główny czynnik umożliwiający zachowanie bioróżnorodności i wysokich walorów przyrodniczych gminy Siedlce, a także sprawne funkcjonowanie systemu obszarów chronionych, utworzonych na obszarze dawnego województwa siedleckiego.

Na terenie gminy Siedlce znajdują się również cztery obiekty o charakterze parkowym (podlegają one ochronie łącznie z obiektami zabytkowymi, dla których są otoczeniem):

- Ostrówek – park (wokół dworu z 1923 r.) o powierzchni 2,7 ha z drzewostanem o zróżnicowanym składzie gatunkowym,
- Stok Lacki – bardzo zniszczony park (wokół pałacu z 1875 r.) o powierzchni 4,0 ha o zróżnicowanym składzie gatunkowym z aleją wjazdową i stawikiem,
- Żelków-Kolonia – mocno zniszczony park dworski o powierzchni 1,07 ha z pomnikami przyrody (aleja modrzewiowa, lipy, dęby).

2.3.3. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Obszar gminy Siedlce znajduje się w dorzeczu Bugu. Odwadniany jest przez rzekę Liwiec i jej dopływy: Muchawkę, Kostrzyń (poza terenem gminy) i Helenkę. Rzeki te charakteryzują się znacznymi wahaniami stanów wód. Badaniami jakości wód objęte są: Liwiec (w granicach gminy punkty pomiarowo – kontrolne w Pruszyńcu, Strzale i Chodowie) i Muchawka (w granicach gminy punkt pomiarowo – kontrolny w Iganiach) i wg pomiarów Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzą one wody nie odpowiadające normom (zarówno wg klasyfikacji ogólnej jak i oceny sanitarnej).

Największymi zbiornikami wód powierzchniowych są stawy rybne w Golicach i Starej Wsi oraz zbiornik retencyjny „Muchawka” na rzece Muchawce. Zbiornik ten znajduje się co prawda w granicach miasta Siedlce, ale w bezpośrednim sąsiedztwie gminy.

Wody powierzchniowe nie stanowią istotnych ograniczeń w zagospodarowaniu terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących. Należy jednak dołożyć starań, aby ograniczyć dopływ do nich substancji trujących i biogennych (z nawozów, środków ochrony roślin, ścieków) poprzez racjonalne użytkowanie obszarów przyległych. Szczególnie wrażliwe są stawy, gdzie dopływ w/w substancji może doprowadzić nie tylko do ograniczenia bioróżnorodności, ale też do gwałtownego przyspieszenia procesów zarastania zbiorników. W przypadku rzeki Muchawki powinno się dążyć do poprawienia jakości jej wód, szczególnie powyżej ujęcia Sekuła, gdyż wody tej rzeki infiltrują do warstwy wodonośnej ujmowanej studniami wodociągu zaopatrującego miasto i częściowo gminę Siedlce. Jest to problem, który niestety może być rozwiązany jedynie przez gminy położone nad Muchawką powyżej gminy Siedlce.

Ze względu na małą ilość cieków powierzchniowych na terenie gminy należy obecny system cieków objąć szczególną ochroną. W tym celu będą realizowane następujące działania:

- ograniczenie zanieczyszczeń z terenów osadniczych,
- rozbudowa infrastruktury rzecznej, także urządzeń melioracyjnych.

Wody podziemne

Analiza aktualnego stanu środowiska gminy Siedlce wykazała, że priorytetowym zadaniem gminy w zakresie ochrony środowiska będzie ochrona jakości wód podziemnych. W działaniach długoterminowych gmina będzie zwracała szczególną uwagę na poprawę gospodarki wodno – ściekowej, ze szczególnym naciskiem na uporządkowanie systemu odprowadzania ścieków bytowo – gospodarczych z terenów wiejskich gminy.

Projekt nowej Polityki Ekologicznej Państwa w średniookresowym horyzoncie czasowym do roku 2012 przewiduje w odniesieniu do gospodarki wodnej całkowitą likwidację zrzutu ścieków nie oczyszczonych, zaspokojenie zapotrzebowania mieszkańców na odpowiedniej jakości wodę do picia, w tym poprzez ochronę wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód; ustanowienie stref ochronnych tych zbiorników.

Na obszarze gminy wody podziemne występują w kilku poziomach wodonośnych. W utworach czwartorzędu występują dwa użytkowe poziomy wodonośne. Pierwszy, charakteryzuje się płytkim występowaniem wód i najczęściej zwierciadłem swobodnym. Jest on na ogół średnio i dobrze izolowany od powierzchni terenu (warstwa izolacyjna o miąższości 10-40 m i więcej) Izolacja słaba (lub brak izolacji) występuje jedynie lokalnie w rejonie wsi Stok Lacki Folwark – Żabokliki Kolonia, Purzec i Żytna. Drugi czwartorzędowy poziom wodonośny występuje znacznie głębiej i wypełnia dolinę kopalną o przebiegu południkowym. Obydwa poziomy rozdzielone są glinami zwałowymi o miąższościach od kilku do kilkudziesięciu metrów. Poniżej znajduje się trzeciorzędowe (mioceńsko - oligoceńskie) piętro wodonośne. W południowej części gminy jest ono połączone z piętnem czwartorzędowym (wody z poziomu mioceńskiego eksploatowane są przez ujęcie Sekuła).

Gmina położona jest na obszarze dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

- trzeciorzędowego - „subniecka warszawska” (nr 215) o zasobach dyspozycyjnych $0,06 \text{ l/s/km}^2$
- czwartorzędowego - „zbiornik doliny kopalnej górnego Liwca” (nr 223) o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych $2,31 \text{ l/s/km}^2$.

GZWP nr 215 „subniecka warszawska” jest zbiornikiem obejmującym wodonośne utwory trzeciorzędowe, głównie oligoceńskie i mioceńskie, wypełniające kredową nieckę mazowiecką, z centrum w rejonie Warszawy. Gmina Siedlce znajduje się w jego wschodniej części. Wodonośne utwory trzeciorzędu z reguły są dobrze izolowane od powierzchni terenu (z wyjątkiem południowej części gminy, gdzie łączą się z drugim poziomem wodonośnym w utworach czwartorzędu).

GZWP nr 223 „zbiornik doliny kopalnej górnego Liwca” zlokalizowany jest na obszarze zlewni Liwca, we wschodniej i północnej części gminy. Charakteryzuje się przebiegiem południkowym. Obejmuje swym zasięgiem wypełniające rozległą dolinę kopalną utwory wodonośne (piaski różnoziarniste) czwartorzędowego piętra wodonośnego (drugiego o znaczeniu użytkowym) o miąższościach od 20 do 40 m.

GZWP nr 223 „zbiornika doliny kopalnej górnego Liwca” posiada zatwierdzoną dokumentację dla ustanowienia stref ochronnych. Obszar zbiornika (lokalnie również tereny przyległe) podzielono, ze względu na koncepcję ochrony, na cztery obszary (I do IV), dla których określono system zakazów (obejmujących warunki lokalizacji

inwestycji szkodliwych lub szczególnie szkodliwych dla środowiska) i nakazów (dotyczących wykonania konkretnych działań chroniących jakość i zasoby wód podziemnych). Obszar piąty (V- miasto i fragmenty gminy Siedlce) objęto jedynie ochroną zwykłą wód podziemnych.

2.3.4. Warunki glebowe – rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gmina posiada średnie warunki naturalne do produkcji rolnej. Poziom rozwoju rolnictwa określa się jako niski.

Wartość rolniczej przestrzeni w skali Instytutu Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach wynosi 62,4.

Tabela 5. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2002r [Powszechny spis rolny z dnia 20 maja z 2002r.]

Lp.	Wyszczególnienie	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne
		w ha	w ha
1.	Ogółem	11725,97	11722,77
2.	Użytki rolne	10030,73	10028,83
3.	grunty orne w tym:	7349,84	7348,64
	odłogi	1575,92	1574,72
	ugory	312,55	312,55
	sady	291,59	291,59
	łąki	2011,88	2011,88
	pastwiska	377,42	376,72
4.	Lasy i gruntu leśne	813,95	813,95
5.	Pozostałe grunty	881,29	879,99

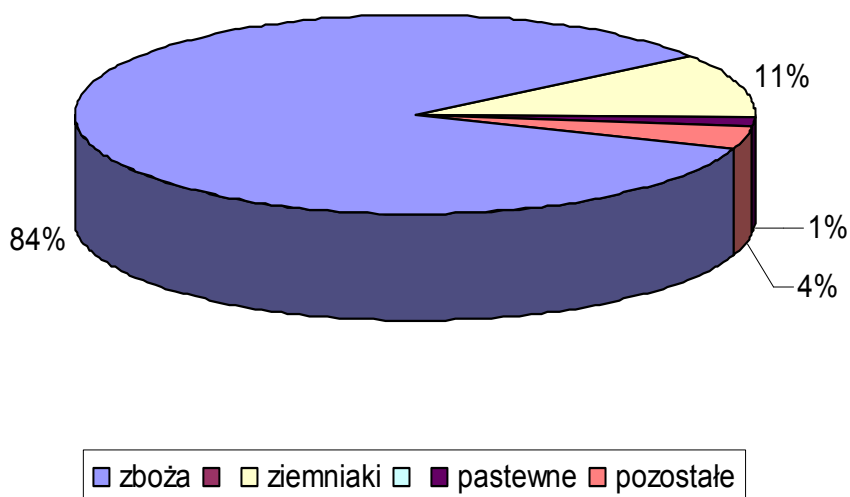
W gminie Siedlce użytki rolne stanowią 10030,73 ha, w tym gospodarstwa indywidualne posiadają 10028,83 ha stanowią one źródło utrzymania tylko części mieszkańców gminy.

Warunki do produkcji rolnej są dosyć dobre. Gleby najlepsze – klas I-III- stanowiące 21% powierzchni gruntów ornych oraz 5,3 powierzchni użytków zielonych. Gleb klasy IV zajmują odpowiednio 35,4 oraz 51% powierzchni użytków zielonych. Gleby słabsze, należące do klas V i VI zajmują 42,8 % gruntów ornych i 43,2 użytków zielonych. Gleby najslabsze (VI z) występują w śladowych ilościach. Najlepsze kompleksy gleb występują w granicach wsi: Grabianów, Nowe Iganie, Osiny, Pruszyń, Stok Lacki, Żelków Kolonia i Wołyńce.

Szansą rozwojową dla obszarów wiejskich jest ich wielofunkcyjny rozwój: rzemiosło, przetwórstwo rolno-spożywcze, usługi dla rolnictwa oraz dobrze prosperująca wokół miasta produkcja warzywnicza i produkcja drobiarska.

Liczba gospodarstw rolnych w gminie Siedlce w 2002r wynosiła 2864. Ogólna powierzchnia wynosi 11.725,97 ha zaś użytków rolnych 10030,73 ha. W większości z nich prowadzona jest produkcja mieszana: roślinno – zwierzęca. Dużym utrudnieniem w prowadzeniu produkcji rolnej jest rozdrobnienie gruntów. Ze względu na jakość gleb, dominują uprawy zbóż podstawowych i ziemniaków. Areal zasiewu żyta wynosi 1381,55 ha, pszenicy: ozimej 280,34 ha, i jarej 268,76 ha, pszenżyta: ozimego 427,82 ha, jarego 134,43 ha a ziemniaków 506,64 ha. Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej jest chów trzody chlewnej oraz hodowla bydła mlecznego.

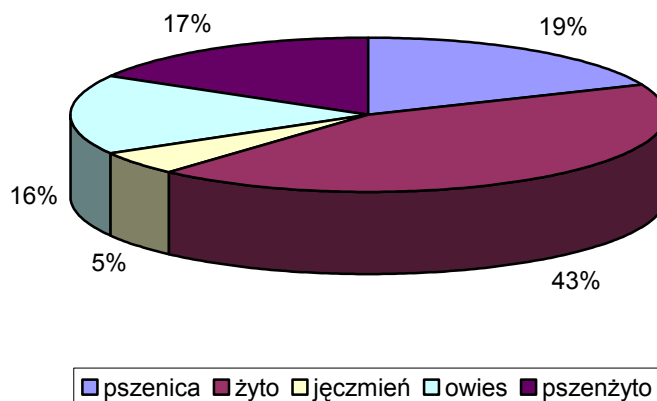
Rys.5. Powierzchnia zasiewów głównych ziemiopłodów w Gminie Siedlce

źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

Podstawową uprawą na terenie gminy są zboża, które zajmują 84% wszystkich upraw. Ziemniaki, które zajmują 11% arealów, uprawiane są zarówno dla potrzeb własnych jak i na sprzedaż.

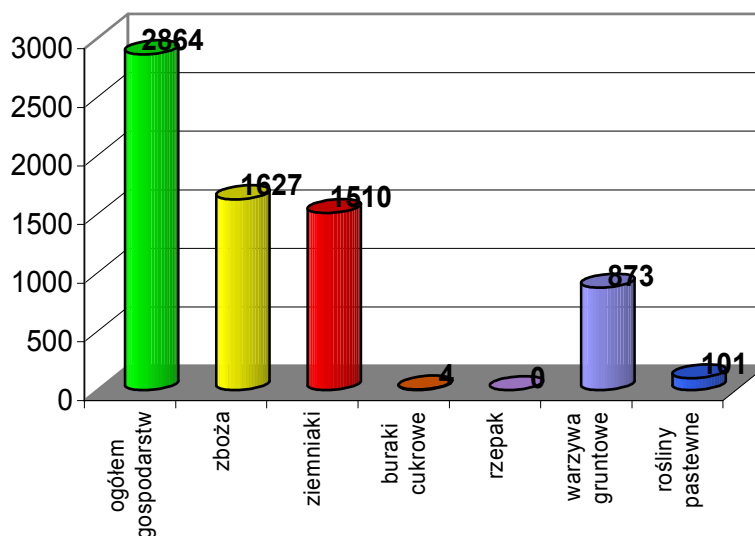
Rys.6. Powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych w Gminie Siedlce

źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

Największą powierzchnię zajmują zasiewy żyta. Pozostałe zboża, poza jęczmieniem, zajmują zbliżony areał. Struktura zasiewów nie odbiega od występującej w pozostałych gminach powiatu.

Rys.7. Liczba gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą głównych ziemiopłodów

źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

Najbardziej rozdrobniona jest uprawa zbóż i ziemniaków. Zajmuje się nimi ponad połowa wszystkich gospodarstw. Jak wspomniano wyżej, specyfiką gminy jest produkcja rolnicza na potrzeby miasta. Potwierdza to duży odsetek gospodarstw zajmujących się uprawą warzyw gruntowych (30,5%).

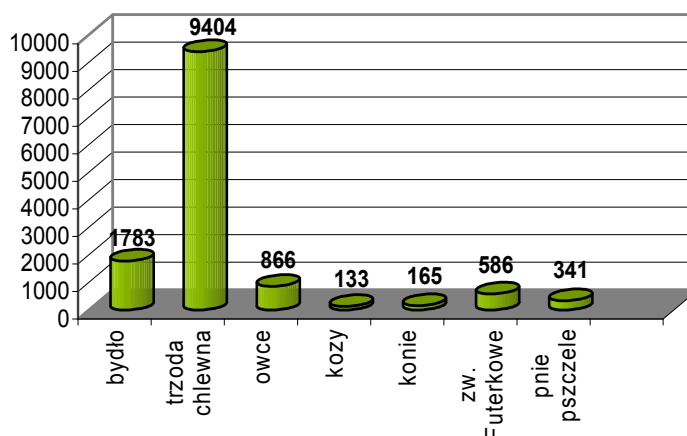
Grunty orne stanowią 46,1%, są one źródłem utrzymania jedynie części mieszkańców. W gminie Siedlce prowadzona jest intensywna działalność hodowlana (drób). Położenie gminy wokół Siedlec powoduje duże zainteresowanie przeznaczeniem części gruntów rolnych na cele produkcji, przetwórstwa i rzemiosła. W odniesieniu do gruntów przeznaczonych pod procesy urbanizacyjne w obowiązującym w 1999r. miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, uzyskano już zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze.

W dalszej działalności planistycznej i realizacyjnej należy chronić najbardziej cenne kompleksy gruntów ornyc, a w sprawie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nie rolnicze, przestrzegać stosowne przepisy w tym zakresie.

Użytki zielone

Użytki zielone związane są głównie z dolinami rzek (Liwiec, Muchawka, Helenka) oraz obniżeniami powytopiskowymi i „suchymi” (odprowadzającymi wody powierzchniowe jedynie okresowo) dolinkami, tzn. z terenami o płytko występujących wodach gruntowych. Stanowią 19,15% powierzchni gminy. Występują głównie na glebach organicznych, czarnych ziemiach oraz madach. Znaczna część użytków zielonych została zmeliorowana, przez co utraciła w znanym stopniu swoje wysokie walory przyrodnicze.

Rys.8. Zwierzęta gospodarskie w sztukach

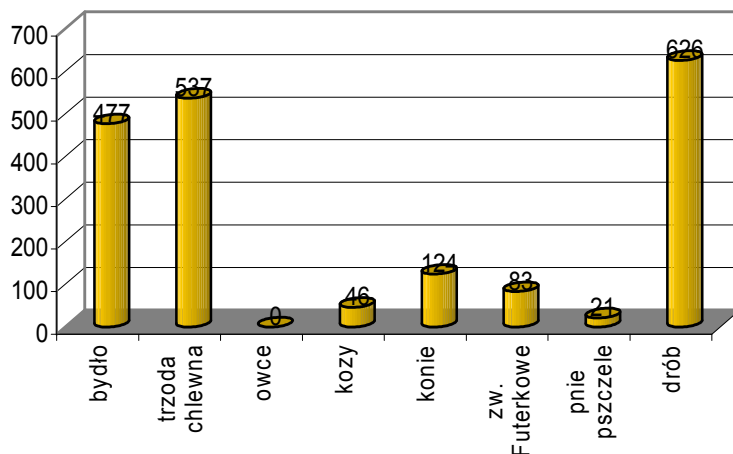
źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

Na wykresie nie zaznaczono najliczniejszej grupy zwierząt, czyli drobiu (1472542 sztuk). Jest to najczęściej drób hodowany na fermach drobiu, które zaopatrują w mięso drobiowe i jajka miasto. Produkcja drobiu jest w gminie Siedlce szczególnie popularna ze względu na możliwość zbytu w Siedleckich Zakładach Drobiarskich

„Drosed”, które są jednym z największych zakładów tego typu w Polsce.

Hodowcy bydła, a szczególnie krów mlecznych dostarczają mleko do Siedleckiej Spółdzielni Mleczarskiej. Ze względu na bliskość miasta popularnością cieszy się chów trzody chlewnej. Jest ona skupowana przez liczne ubojnie i producentów wędlin w samej gminie, jak i w gminach sąsiednich.

Rys.9. Liczba gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie

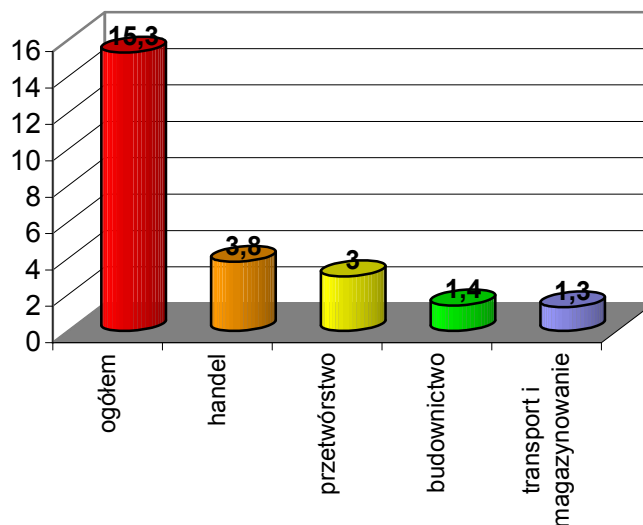

źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych. Gmina wiejska Siedlce, GUS, Warszawa 2003.

Największa liczba gospodarstw zajmuje się hodowlą bydła, trzody chlewnej i drobiu. Są wśród nich takie, które produkują na własny użytek i takie, których produkcja przeznaczana jest w całości na sprzedaż.

Słaba kondycja rolnictwa w całym kraju oraz rozdrobnienie gospodarstw w gminie, a także bezpośrednie sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego powodują, że mieszkańcy gminy Siedlce podejmują działalność pozarolniczą.

Rys.10. Gospodarstwa prowadzące działalność pozarolniczą (w % ogółu gospodarstw rolnych)

2.3.5. Klimat

Wysoczyzna Siedlecka należy do Mazowiecko-Podlaskiego regionu klimatycznego. Klimat tego regionu jest zimniejszy od klimatu centralnej Polski. Średnie temperatury miesięczne kształtują się od około $-4,5^{\circ}\text{C}$ (styczeń) do około 18°C (lipiec) przy średnich rocznych $7,1^{\circ}\text{C}$. Średnie roczne sumy opadów wynoszą 500 – 550 mm (stacja w Siedlcach – 537 mm). Zróżnicowanie sum rocznych opadów wynosi od 390 do 710 mm. Okres wegetacyjny wynosi ok.210 dni. Podobnie jak w całym kraju obserwuje się tu przewagę wiatrów z sektora zachodniego (zachodnie - 15%, południowo-zachodnie – 12,2% i północno – zachodnie – 10,4%). Najrzadziej występują wiatry wschodnie (6.3%) i północno – wschodnie(5,8%), Cisz notuje się 23,8%.

Klimat lokalny konkretnego terenu może się trochę różnić od klimatu całego regionu. Zależy m.in. od rzeźby terenu, głębokości zalegania wód gruntowych, rodzaju podłoża, szaty roślinnej. Największego zróżnicowania warunków termicznych należy oczekiwać pomiędzy dolinami i terenami podmokłymi, a obszarami wyniesionymi o głębszym zaleganiu wód gruntowych. W dolinach rzecznych oraz rozległych zagłębieniach bezodpływowych, nocą, przy bezchmurnej pogodzie ma miejsce na wskutek wypromieniowania ciepła przez grunt (szczególnie na terenach pozbawionych wysokiej roślinności) oraz spływu chłodnego powietrza z obszarów położonych wyżej ma miejsce inwersja temperatur a także częstsze przymrozki. Prowadzi to do utrzymywania się podwyższonej wilgotności oraz powstawania mgieł (tzw. mgieł

radiacyjnych). Przy złym przewietrzaniu (doliny i obniżenia o przebiegu południkowym) może to prowadzić do stagnacji powietrza i pogorszenia warunków aerosanitarnych.

Przez gminę Siedlce przebiega kilka szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Najważniejszym z nich jest droga Warszawa – Terespol, przyszła autostrada A-2. Szlaki te wpływają na pogorszenie warunków aerosanitarnych i akustycznych w bezpośrednim sąsiedztwie, w stopniu wymagającym często ograniczenia zabudowy mieszkaniowej oraz upraw wielu roślin (przeznaczonych do spożycia przez ludzi lub na paszę dla zwierząt).

Ogólnie rzecz biorąc, warunki klimatyczno – zdrowotne na badanym terenie można określić jako przeciętne. Najbardziej niekorzystne dla budownictwa mieszkaniowego pod względem klimatycznym są doliny i obniżenia (szczególnie o przebiegu północ-południe i położone na wschód od miasta Siedlce i źródeł zanieczyszczenia powietrza). W trakcie ich zagospodarowywania należy unikać działań utrudniających spływ mas powietrza dolinami.

2.3.6. Agroturystyka

Obszar gminy Siedlce z punktu widzenia walorów przyrodniczych jest przydatny dla rozwoju turystyki i rekreacji. Na terenie Gminy znajduje się kilka miejsc i obiektów wartościowych pod względem turystyczno – rekreacyjnym. Część gminy położona jest w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Siedlecko - Węgrowskiego”.

Atrakcyjność turystyczna danego obszaru zależy także od walorów środowiska kulturowego, które znacznie stymulują rozwój turystyki. Gmina Siedlce posiada obiekty zabytkowe, pałacowo – parkowe i dworskie.

Turystyka i rekreacja jako czynnik rozwoju gminy

Pomimo, że gmina jako całość, charakteryzuje się korzystnymi cechami do rozwoju turystyki i rekreacji, istnieją jednak pewne tereny, które stwarzają niewielką szansę rozwoju tej dziedziny gospodarki. Turystyka może odgrywać bardzo istotną rolę w kształtowaniu proekologicznych struktur gospodarczych w gminie. W porównaniu z przemysłem turystyka jest mniej kapitałochłonna, a inwestycje turystyczne szybciej przynoszą efekty ekonomiczne zatrudnieniowe i dochodowe. Turystyka wywołuje również zmiany wtórne w postaci zmian struktury branżowej poprzez pobudzenie

rozwoju usług i handlu.

Zasadą podstawową w planowaniu rozwoju turystyki jest partycypacja ludności miejscowej we wszystkich przedsięwzięciach związanych z rozwojem turystyki na danym obszarze, a oferta turystyczna powinna opierać się na miejscowym potencjale rozwojowym, tj. na miejscowych zasobach naturalnych, ludzkich i materialnych.

Jak wspomniano wyżej, rozwój turystyki sprzyja rozwojowi innych dziedzin życia gospodarczo – społecznego, a tym samym następuje wzrost zatrudniania i przychodów mieszkańców. Podobne trendy występują także w przypadku rozwoju rekreacji. Zapotrzebowanie na miejsca wyposażone we właściwe obiekty służące rekreacji będzie coraz większe w związku ze wzrostem zamożności mieszkańców, wzrastającymi potrzebami aktywnego wypoczynku, jak też usprawnieniami transportu.

Wraz ze wzrostem ruchu turystycznego i rekreacyjnego ulegnie rozbudowie baza campingowa. Taka baza powinna powstawać na terenach nie pełniących kluczowej roli przyrodniczej, łatwo dostępnych i położonych w pobliżu miejsc o największym nasileniu ruchu turystycznego i rekreacyjnego.

Wzmógłony ruch turystyczny i rekreacyjny często wywiera negatywny wpływ na środowisko. Wynika to zarówno ze zwiększonego ruchu samochodowego, jak i z aktualnie funkcjonującego zaplecza rekreacyjno – turystycznego, które często nie spełnia wymagań ochrony środowiska. Zatem, rozbudowa i modernizacja obiektów przebiegać będzie w oparciu o rygorystyczne respektowanie norm zanieczyszczenia środowiska i uciążliwości dla otoczenia.

Rozwój turystyki w gminie Siedlce jest uwarunkowany stworzeniem właściwego zaplecza turystycznego i rekreacyjnego, tj. bazy noclegowej, usług gastronomicznych, handlowych i komunikacyjnych. Nowe obiekty powinny powstawać na terenach selektywnie wybranych. Akceptacja budowy tych obiektów będzie uwarunkowana spełnieniem wszystkich wymogów ochrony środowiska i krajobrazu. Chodzi nie tylko o system kanalizacji, rozwiązanie problemu odpadów czy uciążliwość związaną z hałasem, ale także o wysycenie terenu zielenią i właściwego wkomponowania obiektów turystycznych w istniejącą substancję budowlaną w celu zachowania tradycji architektonicznych. Władze gminy będą zachęcały inwestorów do podejmowania dodatkowych działań, zmierzających do oszczędności surowców naturalnych (alternatywne źródło energii) oraz stosowania materiałów budowlanych i energooszczędnych i przyjaznych środowisku.

Urządzenia zabezpieczające środowisko będą wymagane nie tylko w odniesieniu

do nowo powstających obiektów, ale także w odniesieniu do już istniejących. Istniejąca substancja budowlana będzie modernizowana i lepiej wykorzystana, a istniejące miejsca noclegowe lepiej zagospodarowane. Te ośrodki turystyczno – rekreacyjne, które nie spełniają wymagań ochrony środowiska nie będą promowane (np. w informatorach turystycznych).

Ekoturystyka jest dziedziną coraz bardziej świadomie dostrzeganą przez społeczeństwo, które pragnie przebywać w miejscach o cennych walorach przyrodniczych i jednocześnie dostrzega potrzebę ich ochrony. Turystyka przyjazna środowisku będzie dawała ludziom możliwość wyboru takich form programowych, które w najlepszy sposób przyczynią się do odnowy biologicznej człowieka. W wyniku wspomnianej wcześniej restrukturyzacji rolnictwa (proces powiększenia gospodarstw), niektóre gospodarstwa zaprzestaną działalności rolniczej. Gospodarstwa te będą bazą dla rozwoju agroturystyki. Upowszechnienie agroturystyki będzie wymagało rozbudowy infrastruktury technicznej i społecznej terenów wiejskich i promowania ich walorów przyrodniczo – kulturowych.

W celu uatrakcyjnienia baz agroturystycznych będą budowane trasy rowerowe, łączące poszczególne kwatery agroturystyczne oraz stworzone zostaną inne formy czynnego wypoczynku (jazda konna, wędkowanie, zbieranie grzybów, polowanie itp.). Rozwój gospodarstw agroturystycznych i towarzyszącej im infrastruktury takiej jak: ścieżki rowerowe, szlaki spacerowe, przyczyniać się będą do zdrowego spędzania czasu i ochrony środowiska naturalnego i kulturowego.

Systematyczna edukacja rolników mająca na celu kształtowanie umiejętności prowadzenia takich gospodarstw, a także ich promocja wśród potencjalnych gości z kraju i zagranicy przyczynią się do zapewnienia korzyści ekonomicznych w przyszłości. Dalszy wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, uwrażliwienie go na problemy ochrony przyrody, edukowanie i uaktywnianie w kierunku ochrony środowiska – będzie znacząco wspomagać rozwój ekoturystyki.

2.4. Uwarunkowania związane z dotychczasowym rozwojem systemów infrastruktury technicznej.

2.4.1. Transport drogowy – komunikacja

Dla mieszkańców gminy podstawową rolę pełni system drogowy. Sieć dróg na obszarze gminy jest dobrze rozwinięta i zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi jak i ze wszystkimi wsiami gminy. Najważniejszym elementem układu drogowego gminy jest odcinek projektowanej autostrady A-2, Świecko – Poznań – Warszawa - Terespol. Droga ta pełnić będzie funkcję drogi międzynarodowej powiązanej z drogami Nr 803 i istniejącą nr K 2 (E-30).

Układ drogowy w gminie Siedlce tworzą:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe
- drogi gminne i lokalne.

1. drogi krajowe

- nr K2 międzynarodowa Moskwa - Berlin
- nr K63 Siedlce - Sokołów-Ostrów Mazowiecki
- nr K63 Siedlce - Łuków-Radzyń Podlaski

2. drogi wojewódzkie

- nr 696 Siedlce – Węgrów – Łochów - Wyszaków
- nr 698 Siedlce – Mordy - Łosice
- nr 803 Siedlce-Stoczek Łukowski – Garwolin - Wilga

3. drogi powiatowe

- nr 36322 Żelków - Dąbrówka St. - Chlewiska
- nr 36334 Opole Nowe – Niwiski – Kisielany Żmichy
- nr 36335 objazd awaryjny w Opolu
- nr 36336 Opole Nowe – Wyłazy - Niwiski
- nr 36349 Strzała – Borki - Przygody
- nr 36350 Siedlce – Paprotnia - Korczew
- nr 36371 Pruszynek – Stok Ruski - Mordy

- nr 36372 Pruszynek - Golice
- nr 36373 Błogoszcz – Ługi Wielkie – Borki Kosiorki (nieutwardzona)
- nr 36374 Wołyńce – Mościbrody (nieutwardzona)
- nr 36375 Siedlce - Żelków
- nr 36380 Stok Lacki – Tarcze – granica województwa
- nr 36387 skrzyżowanie z drogą nr 2 - Iganie - Siedlce

Drogi te mają łącznie 40 km długości, z czego 31 km to drogi o nawierzchni twardej.

Droga powiatowa Golice-Pruszyń

4. drogi gminne i lokalne

- pozostałe drogi publiczne w gminie to drogi gminne i lokalne. Dróg gminnych jest 78,11km w tym 48,54 km o nawierzchni twardej (bitumicznej i betonowej), pozostałe drogi to gruntowe. Te charakteryzują się bardzo niskim standardem oraz złym stanem nawierzchni. W każdym roku budżetowym zabezpieczane są pieniądze na bieżące utrzymanie dróg gminnych. Inwestycje drogowe to stabilizacja dróg betonem, a następnie położenie nawierzchni asfaltowej.

Zestawienie dróg gminnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Zestawienie dróg kategorii gminnej. Nawierzchnia dróg wg stanu 31.12.2004r.

Lp	Nr drogi	Lokalizacja	Długość drogi	Nawierzchnie: TWARDE				GRUNTOWE	
				w tym				w tym	
				ulepszona		nie ulepszona		wzmocnione żwirem żużlem	naturalna (z gruntu rodzimego)
				bitumiczna	betonowa	brukowa	żwirowa		
km	km	km	km	km	km	km	km		
1	3639001	Chodów ul. Nowowiejska	1,98	1,30				0,68	
2	3639002	Żelków Kol. (od drogi woj. 803)	0,65	0,65					
3	3639003	Żelków Kol. - Rakowiec	2,53	2,53					
4	3639004	Chodów - Wyłazy (gm. Mokobody)	2,26	0,15				2,11	
5	3639005	Ujrzanów	0,99	0,99					
6	3639006	Ujrzanów	2,92	1,21					1,71
7	3639007	Stok Lacki – Joachimów - Ujrzanów	3,41	1,92					1,49
8	3639008	Rakowiec	0,78	0,78					
9	3639009	Białki do gr. gminy/miasta Siedlce	2,25	2,05					0,20
10	3639010	Stok Lacki do drogi kraj. 2 w Ujrzanów	3,29	0,51	1,13		1,65		
11	3639011	Pruszyń Pieńki do drogi pow. 372 w Pruszyń	2,20	2,20					
12	3639012	Biel, Osiny-Grubale	2,32	2,32					
13	3639013	Grubale	1,88	1,88					
14	3639014	Stok Lacki - Żabokliki Kolonia	4,23	2,96					1,27
15	3639015	Żabokliki – Topórek - Jagodnia	3,10	2,57					0,53
16	3639016	Golice - Purzec	5,16	1,90					3,26
17	3639017	Chodów – Żytunia – Opole Świerczyna Nowe Opole	5,69	2,42	0,94				2,33
18	3639018	Wołyńce - Teodorów	1,04	0,20				0,50	0,34
19	3639019	Ostrówek - Żytunia	3,08					1,55	1,53
20	3639020	Żytunia - Strzała	3,95	1,00	1,40			0,79	0,76
21	3639021	Stare Iganie - Nowe Iganie - Nowe Opole objazd	5,15	2,16	0,95			2,04	
22	3639022	Żelków –Kolonia (Wyględówka) – Nowe Iganie	3,81	2,71				1,10	
23	3663016	Wólka Leśna- Wyczółki	2,80	2,80					
24	3639(023) tymcz	Wołyńce w kierunku Teodorów	1,04	1,04					
25	3639(024) tymcz	Żelków Kolonia - Stare Iganie	2,42	0,52	0,13	0,17			0,60
26	3639(025) tymcz	Stok Lacki Folwark - Żabokliki Kolonia	1,18	0,62	0,56				
27	3639(026) tymcz	Stok Lacki do ul. Terespolskiej w Siedlcach	2,40	0,10				2,30	
28	3639(027) tymcz	Pruszyń Pieńki - Cielemęc	2,10	1,59				0,51	
29	3639(028) tymcz	Strzała - Żytunia	1,06					1,06	
30	3639(029) tymcz	Nowe Iganie - Opole Świerczyna)	2,35	2,35					
Razem			78,11	43,43	5,11	1,17	1,65	12,64	14,02

Sieć kolejowa

Przez teren gminy przebiegają następujące linie kolejowe:

- Magistralna linia dwutorowa o znaczeniu międzynarodowym Warszawa-Siedlce-Łuków-Terespol - granica państwa
- Linia pierwszorzędna dwutorowa Siedlce – Czeremcha - Hajnówka-granica państwa (od Czeremchy linia jednotorowa) –zelektryfikowana na odcinku Siedlce-Mordy
- Linia pierwszorzędna jednotorowa Siedlce – Małkinia - Ostrołęka – nie zelektryfikowana

System transportowy

Gmina Siedlce obsługiwana jest przez komunikację autobusową i kolejową.

W komunikacji autobusowej, system transportu osób opiera swe działanie na Miejskim Przedsiębiorstwie Komunikacji w Siedlcach i PKS Siedlce.

Połączenia autobusowe zapewniają łączność wewnątrz gminy , z miastem Siedlce oraz z sąsiednimi gminami.

W komunikacji kolejowej, gmina, poprzez znajdujące się na terenie gminy przystanki oraz przez przystanek w mieście Siedlce, ma możliwość połączeń z Warszawą, Mińskiem Mazowieckim, Mordami i Łukowem.

2.4.2. System zaopatrzenia w wodę

Gmina Siedlce jest prawie całkowicie objęta grupowym systemem zaopatrzenia w wodę. Zasilanie w wodę wsi położonych na jej terenie odbywa się z czterech ujęć wody, znajdujących się na terenie gminy oraz miejskiego ujęcia wody Sekuła I/II/III w Siedlcach.

Wodociągi grupowe na terenie gminy w znacznej części powiązane są z miejską siecią wodociągową. Dotyczy to w szczególności systemu zaopatrzenia w wodę zachodniej i południowej części gminy. Wodociągi grupowe w części wschodniej i północnej stanowią odrębne systemy grupowe. Ponadto z dwóch gminnych ujęć woda jest dostarczana do gmin: Wiśniew i Suchożebry.

Gmina zaopatrywana jest w wodę z następujących ujęć wody:

- Żabokliki
- Stok Lacki,
- Purzec
- Ujrzanów
- Sekuła I (także dla miasta Siedlce)

Z ujęcia Żabokliki zaopatrywane są w wodę wsie: Żabokliki, Golice, Golice – Kolonia, Żabokliki – Kolonia, Jagodnia , Topórek . Stacja pracuje na dwóch studniach głębinowych o wydajności 42 m³/h i 37 m³/h. Oddana do użytku w grudniu 1984r. Stacja uzdatniania i wodociąg eksploatowane są przez Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane „Budosan Czubaszek” Żabokliki

Tabela 8. Wykaz miejscowości korzystających z ujęcia Żabokliki

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej (km)	Ilość przyłączy wodociągowych (szt.)
1.	Żabokliki	5,5	175
2.	Żabokliki - Kolonia	1,1	11
3.	Jagodnia	4,1	25
4.	Topórek	1,5	48
5.	Golice	4,8	107
6.	Golice - Kolonia	1,1	35
	Razem	18,1	401

Z ujęcia Stok Lacki zaopatrywane są w wodę wsie: Sok Lacki, Stok Lacki Folwark Joachimów, Pustki, Grubale, Osiny, Biel, Pruszyn, Pruszynek, Błogoszcz, Pruszyn – Pieńki, Wólka Leśna.

Stacja wodociągowa jest dwustopniowa ze zbiornikiem wyrównawczym oddana do użytku w 1990r. Stacja pracuje na trzech studniach o wydajności 69m³/h , 67m³/h i 69m³/h. Stacja uzdatniania i wodociąg eksploatowane są przez Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane „Budosan Czubaszek” Żabokliki.

Tabela 9. Wykaz miejscowości korzystających z ujęcia Stok Lacki

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej (km)	Ilość przyłączy wodociągowych (szt.)
1.	Biel	0,9	19
2.	Błogoszcz	1,7	44
3.	Osiny	5,0	48
4.	Grubale	2,5	69
5.	Pruszyn Pieńki	10,0	98
6.	Pruszyn	6,5	131
7.	Pruszynek	2,4	72
8.	Stok Lacki	8,1	227
9.	Stok Lacki Folwark	10,9	140
10.	Joachimów	3,8	38
11.	Pustki	1,6	22
12.	Wólka Leśna	9,2	53
	Razem	62,6	961

Z ujęcia wody we wsi Purzec zaopatrywane są miejscowości: Purzec, Strzała, Chodów, Żytunia oraz kilka wsi z gminy Suchożebry. Stacja pracuje na dwóch studniach głębinowych o wydajności 80 m³/h. Stacja została oddana do użytku w grudniu 1997 r. Wodociąg w miejscowości Żytunia został oddany do użytku w październiku 2002r. Stacja uzdatniania i wodociąg na terenie gminy eksploatowane są przez Przedsiębiorstwo Ogólnobudowlane „Budosan Czubaszek” Żabokliki zaś na terenie gminy Suchożebry eksploatowany jest przez Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji Wiejskich z siedzibą w Węgrowie.

Stacja wodociągowa i ujęcie wody w miejscowości Purzec

Tabela 10. Wykaz miejscowości korzystających z ujęcia Purzec

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]	Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]
1.	Purzec	2,2	48
2.	Strzała	10,5	287
3.	Chodów	11,8	253
4.	Żytunia	4,9	26
	Razem	29,4	614

Wsie Grabianów, Białki i Ujrzanów zaopatrywane są z **ujęcia Ujrzanów**, ponadto korzystają z niego wsie położone w gminie Wiśniew. Wydajność stacji wynosi 200m³/h. Eksploatatorem stacji uzdatniania i sieci jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Siedlcach.

Tabela 11. Wykaz miejscowości korzystających z ujęcia Ujrzanów

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]	Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]
1.	Grabianów	5,2	153
2.	Białki	5,0	134
3.	Ujrzanów	6,3	233
	Razem	16,5	520

Stacja wodociągowa i ujęcie wody w miejscowości Ujrzanów

Pozostałe wsie, jak: Wołyńce, Wołyńce Kolonia, Rakowiec, Żelków - Kolonia, Stare i Nowe Iganie, Stare i Nowe Opole oraz Opole Świerczyna, Ostrówek zasilane są w wodę z ujęcia Sekuła I w Siedlcach. Eksploatorem sieci jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Siedlcach.

Tabela 12. Wykaz miejscowości korzystających z ujęcia Sekuła I

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]	Ilość przyłączy wodociągowych [szt.]
1.	Wołyńce	3,4	110
2.	Wołyńce - Kolonia	0,4	27
3.	Rakowiec	2,0	71
4.	Żelków - Kolonia	16,9	376
5.	Stare Iganie	2,8	61
6.	Nowe Iganie	12,3	312
7.	Stare Opole	7,6	171
8.	Nowe Opole	9,2	163
9.	Opole Świerczyna	2,2	10
10.	Ostrówek	1,4	16
	Razem	58,2	1317

Obecnie do wszystkich miejscowości na terenie gminy dostarczona jest uzdatniona woda z systemów zbiorowego zaopatrzenia wodę. Gmina zwodociągowana jest w 95 %.

2.4.3. System odprowadzania ścieków sanitarnych

Gospodarka ściekowa na terenie gminy Siedlce, zarówno w zakresie istniejącym jak i projektowanym posiada silne powiązania z systemem odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków miasta Siedlce. Prowadzona jest w oparciu o miejską oczyszczalnię ścieków, eksploatowaną, podobnie jak wszystkie urządzenia wodociągowo-kanalizacyjne miasta przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Siedlcach, będące spółką miasta i gminy.

Większość ścieków z terenu gminy jest i będzie oczyszczana w urządzeniach miejskiej oczyszczalni ścieków w Siedlcach. Oczyszczalnia ta pracuje w nowoczesnej technologii zintegrowanego usuwania związków organicznych i biogenych z kompletną przeróbką osadów ściekowych i energetycznym wykorzystaniu biogazu. Efekty oczyszczania ścieków odpowiadają standardom Unii Europejskiej.

W przyszłości gmina zamierza wybudować własną oczyszczalnię ścieków położoną na terenie wsi Pruszynek. Będzie ona zbierała ścieki ze wschodniej części gminy z miejscowości takich jak: Błogoszcz, Wólka Leśna, Pruszyn, Pruszynek, Pruszyn Pieńki, ze zrzutem do rzeki Liwiec.

Budowa sieci wodociągowych, powoduje zwiększenie ilości ścieków w gospodarstwach domowych, co dodatkowo wymusza budowę sieci kanalizacji.

Obecnie wykonano sieci kanalizacyjne w miejscowościach: Nowe Iganie, Stare Iganie, Nowe Opole, Stare Opole, Żelków-Kolonia (Swoboda), Strzała, Żabokliki.

Przepompownia ścieków w miejscowości Żelków-Kolonia.

Tabela 13. Zestawienie ilości wykonanej kanalizacji sanitarnej

Lp.	Miejscowość	Długość sieci [m]	Ilość przykanalików [szt.]
1.	Żelków – Kolonia (Swoboda)	775	80
2.	Stare Iganie	684	60
3.	Nowe Iganie	1658	172
4.	Nowe Iganie – Nowe Opole	1137	117
5.	Nowe Opole – Stare Opole	3518,5	256
6.	Żabokliki etap I	890	95
7.	Żabokliki etap II	621	56
8.	Strzała etap I	1112	85
9.	Strzała etap II	786	89
Razem			1010

W trakcie realizacji jest budowa kanalizacji w miejscowościach Żabokliki III etap, Strzała III etap. Przewiduje się wykonanie sieci długości 2638 m oraz 528 m / 57 sztuk przykanalików w miejscowości Żabokliki III etap, zaś w Strzale III etap długość sieci wyniesie 7926 m oraz 1324/113 sztuk przykanalików.

Pozostałe miejscowości gminy posiadają indywidualny system odprowadzania ścieków. Ścieki odprowadzane są w większości do indywidualnych odbiorników

i w niewielkiej ilości do przydomowych oczyszczalni ścieków. Zakład – Stacja Hodowli i Unasienniania Zwierząt posiada własną oczyszczalnię ścieków.

2.4.4. Gospodarka energią cieplną

W gminie Siedlce realizowany był program gazyfikacji. Wybudowano sieć gazową we wsiach: Wólka Leśna, Pruszynek, Błogoszcz, Pruszyn, Golice, Golice – Kolonia, Żelków – Kolonia (Swoboda), Nowe Opole, Stare Opole, Opole Świerczyna, Nowe Iganie, Stare Iganie, Stok Lacki, Stok Lacki Folwark, Pustki, Grubale, Osiny, Ujrzanów, Żabokliki, Żabokliki – Kolonia, Topórek, Białki, Grabianów, Chodów, Strzała, Purzec Żytunia, Jagodnia o łącznej długości sieci gazowej 91,05 km . Mieszkańcy partycypują w kosztach budowy sieci gazowej.

Tabela 14. Wykaz przyłączy gazowych w poszczególnych miejscowościach

Lp.	Miejscowość	Długość sieci gazowej [km]	Ilość przyłączy [szt.]
1.	Wólka Leśna	5,0	35
2.	Pruszynek	2,8	28
3.	Błogoszcz	3,8	42
4.	Pruszyn	4,3	62
5.	Golice - Kolonia	0,7	1
6.	Golice	4,8	89
7.	Żelków – Kolonia (Swoboda)	0,8	45
8.	Nowe Opole	8,9	231
9.	Stare Opole	0,9	73
10.	Opole Świerczyna		1
11.	Nowe Iganie	6,9	131
12.	Stare Iganie		36
13.	Stok Lacki	13,4	231
14.	Stok Lacki Folwark		
15.	Pustki		18
16.	Grubale		28
17.	Osiny		12
18.	Ujrzanów	4,4	200
19.	Żabokliki, Żabokliki - Kolonia	4,12	115
20.	Topórek	1,7	36
21.	Białki	9,8	152
22.	Grabianów		157
23.	Chodów	7,3	148
24.	Strzała	7,7	168
25.	Purzec	3,6	35
26.	Jagodnia	0,13	1
	Razem	91,05	2075

Brak sieci gazowej występuje w miejscowościach: Biel, Joachimów, Ostrówek, Pruszyń Pieńki, Rakowiec, Wołyńce, Wołyńce – Kolonia

W gminie mieszkańcy zaspokajają swoje potrzeby z indywidualnych źródeł ogrzewania. W miejscowościach gdzie jest sieć gazowa posiadają kotłownie gazowe. Duża część mieszkańców gminy posiada kotłownie węglowe, gdyż jest to tani system ogrzewania. Istniejące kotłownie węglowe w budynkach szkoły zostały zlikwidowane i połączone do sieci gazowej.

2.4.5. Gospodarka odpadami

Rozwój społeczno gospodarczy kraju wymaga pilnego rozwiązywania problemu odpadów. Niezbędne jest zaproponowanie kierunków i sposobów postępowania zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju. Również dążenie Polski do współuczestnictwa w tworzeniu wspólnej Europy, wymaga zbliżenia polityki państwa wobec problemów ekologicznych do zasad obowiązujących w państwach Unii Europejskiej.

By sprostać tym wymaganiom muszą nastąpić zmiany w sposobie myślenia osób odpowiedzialnych za kształtowanie polityki ekologicznej państwa jak też władz samorządowych. Problem odpadów w ostatnich latach był nie wystarczająco dostrzegany lub w ogóle pomijany.

Gospodarkę odpadami reguluje ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach, która na mocy ustawy z dnia 07.06.2001 r. weszła w życie z dniem 1 października 2001 r. oraz ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 roku.

Z wyżej podanych powodów konieczne jest prowadzenie energicznych działań prowadzących do wytworzenia społecznej świadomości pozwalającej na wdrożenie zasad minimalizacji wytworzenia odpadów przemysłowych poprzez stosowanie technologii bezodpadowych lub mało odpadowych, wprowadzenia zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi (większe wykorzystanie surowców wtórnych, recykling, kompostowanie a także spalanie) w układzie ponad lokalnym (grupa gmin).

Źródła wytwarzania odpadów obejmują:

- gospodarstwa domowe,
- sektor handlowy,
- sektor usług,

- biura,
- inwestycje prywatne,
- sektor budowlany,
- przemysł,
- zakłady opieki zdrowotnej,
- oczyszczalnie ścieków, elektrownie, itp.

Głównymi problemami związanymi z racjonalną gospodarką odpadami jest:

- duża ilość wytwarzanych odpadów przemysłowych i mały stopień ich wykorzystania,
- brak selektywnej zbiórki odpadów przy ciągle rosnącej ilości odpadów komunalnych,
- składowanie odpadów w miejscach nie przeznaczonych na ten cel, tzw. „dzikie wysypiska”,
- niewłaściwe zabezpieczenia składowisk odpadów (dot. uszczelnienia dna składowiska, braku instalacji do odgazowania oraz niewłaściwego postępowania z powstającymi odciekami),
- nieuregulowany system postępowania z odpadami niebezpiecznymi.

Gmina Siedlce posiada opracowany program ochrony środowiska i gospodarki odpadami. Oba programy obecnie są w trakcie uzgodnień.

Odpady komunalne

Odpady komunalne według zapisów ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 628), to odpady powstające w gospodarstwach domowych oraz od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Źródłami odpadów komunalnych w gminie Siedlce są gospodarstwa domowe, instytucje i zakłady infrastruktury oraz zakłady przemysłowe zlokalizowane na obszarze gminy.

Ilość powstających odpadów zależy od wielu czynników, charakterystycznych dla rozpatrywanego środowiska. Do najważniejszych można zaliczyć:

- liczbę i standard życiowy mieszkańców,
- charakter urbanistyczny,
- techniczno – sanitarne wyposażenie budynków
- system i częstotliwość usuwania odpadów

Gmina jest udziałowcem Spółki Zakładu Utylizacji Odpadów w Siedlcach. Odpady stałe są zbierane do pojemników zlokalizowanych na poszczególnych posesjach i wywożone odpłatnie przez firmy zajmujące się wywozem tj. PUK, Rethman - Recykling Zakład Siedlce.

Gmina nie ma własnego wysypiska śmieci, korzysta z wysypiska miejskiego Siedlce zlokalizowanego w Woli Suchożeberskiej, które posiada zabezpieczenie chroniące środowisko przed zanieczyszczeniem.

Ilość odpadów wywiezionych z terenu gminy w 2003 roku wynosi ogółem 946 Mg.

Odpady niebezpieczne

Zgodnie z ustawą o odpadach przez odpady niebezpieczne rozumie się te odpady, które ze względu na swoje pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny, inne właściwości i okoliczności stanowią zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi albo środowiska.

Dotychczas nie wyodrębniono prawidłowo strumienia tych odpadów zarówno z odpadów przemysłowych jak i komunalnych. W odpadach komunalnych pochodzących z gospodarstw domowych znajdują się odpady niebezpieczne, takie jak; przeterminowane lekarstwa, zużyte baterie, akumulatory, odpady lakiernicze, lamy fluorescencyjne oraz azbest. Po użyciu nawozów chemicznych i środków ochrony roślin, pozostają odpady niebezpieczne: opakowania i resztki substancji. Odpady te często trafiają na wysypiska bez odpowiednich zabezpieczeń (często na dzikie wysypiska), stąd się to może przyczyną zanieczyszczenia wód podziemnych.

Na terenie gminy Siedlce zarejestrowane są podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami. Wykaz podmiotów wraz z obszarem działalności został przedstawiony w tabeli:

Tabela 15. Podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami

Lp.	Nazwa podmiotu	Obszar działalności
1.	Budownictwo „ALFIX” Jerzy Kostecki Białystok ul. Polna 7 lok.7	Teren powiatu
2.	Zakład „ELMO- SIEDLCE” Sp. z o.o.	Teren zakładu
3.	Polski Komitet Naftowy „ORLEN” Stacja Paliw Iganie	na terenie stacji paliw
4.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „PIOTR” Piotr Jaczyński	Teren powiatu
5.	Firma „NESKO-POLSKA” Sp. z o.o. Piaseczno	Teren powiatu
6.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Produkcyjno-Usługowe „Czartek” J. Taczalski i W. Czarnocki - Pruszyń	Teren zakładu
7.	Zakład „Nasz Drob” Jastrzębscy i wspóln. Ujrzanów	Teren zakładu
8.	Firma PHU Autoryzowana Stacja Obsługi Fiat Blacharstwo i Lakiernictwo-Jan Ługowski – Żelków – Kolonia	Teren zakładu
9.	Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe w Nowym Opolu „CHROMEX”	Teren powiatu
10.	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Siedlcach	Teren powiatu
11.	Firma Skup i Sprzedaż Metali – W. Jakonik Wola Suchożeberska	Gmina Siedlce Gmina Suchożebrzy
12.	Firma HPU” MARCO” – Jezierska Pruszyń Pieńki	Teren zakładu
13.	Hurtownia – Sklep „TRANSMOT” – Strus Żelków - Kolonia	Teren zakładu
14.	Firma „GLOB POLSKA” Organizacja Odzysku w Warszawie	Teren powiatu
15.	Firma „AG -COMPLEX” Sp. z o.o. Warszawa	Teren powiatu
16.	Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Siedleckiej Nowe Opole	Teren zakładu
17.	Firma Usługowo-Handlowa – P. Sikorski zam. Uziębły gm. Paprotnia	Teren powiatu
18.	Firma Sintac – Polska - Wesoła	Teren powiatu
19.	Zakład Skupu, Przerobu, Sprzedaży, Surowców Wtórnych Czermiński – Stare Opole	Teren powiatu
20.	Centrum Gospodarki odpadami azbestu i Recyklingu „CARO” w Zamościu	Teren powiatu
21.	Zakład „AROMA - SMAK” Sp. Jaw. J. Smorczew i M. Maćkała Nowe Opole -	Teren zakładu
22.	Zakład Ekochem – Ekoservice Sp. z o.o. w Łodzi	Teren powiatu
23.	Firma „AWAS -SERWIS” SP. Z O.O. Warszawa	Teren powiatu
24.	Firma „EKOPLUS” s. c. Prokurat i Sikorski Nowe Iganie	Teren powiatu
25.	Firma „AUTO – SZROT” Kasacja i złomowanie pojazdów – Ujrzanów- Kukawski	Teren firmy
26.	Zakład Produkcyjno – Usługowy „TAWI” W. Wolf Ujrzanów	Teren zakładu
27.	„ALGADER HOFMAN” Sp. z o. o. Warszawa	Teren powiatu
28.	Przedsiębiorstwo Robót Termoizolacji i Antykorozji „TERMOEXPORT” Warszawa	Teren powiatu
29.	Przedsiębiorstwo Transportowo – Handlowe „EUROTRANS” Rychlik Nowe Opole	Teren firmy
30.	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe „PETROMAX” Sp. z o.o. lublin	Teren powiatu
31.	Zakład usług Budowlanych Czarnocki - Żabokliki	Teren powiatu
32.	„ELEKTRO – INSTAL – BUD” Usługi Elektryczne i Budowlane – Niebrzegowski - Łuków	Teren powiatu
33.	Firma „ZENTIS” Sp. z o.o. Żelków - Kolonia	Teren firmy
34.	PPHU „GAJAWI” Rogut - Łódź	Teren powiatu
35.	„LUB- EKO- PLUS” Łukasik - Lublin	Teren powiatu
36.	Zbiornica Padliny – Cabaj – Skórzec	Teren powiatu
37.	Gea-Serwis sp. z o.o. – Stare Babice	Teren powiatu
38.	Przedsiębiorstwo – Budownictwa Lądowego M.J. Sp. z o.o. z Reguł	Teren powiatu
39.	Mechanika Maszyn i Urządzeń Rolnych „IGAMET” Komorowski – Nowe Iganie	Teren firmy
40.	Zakład Produkcyjno – Handlowy „SAN-PAP” Borki Wyrki	Teren powiatu

Najważniejszym zadaniem strategicznym gminy w zakresie gospodarki odpadami jest ograniczenie do minimum negatywnego oddziaływania odpadów na środowisko oraz maksymalny wzrost ich gospodarczego wykorzystania. Służyć temu będzie szereg przedsięwzięć. m.in. doskonalenie rozwiązań organizacyjnych w zakresie segregacji odpadów i gospodarowania odpadami opakowaniowymi. W planie został opracowany harmonogram rzeczowo – finansowy uwzględniający nakłady finansowe na poszczególne inwestycje, przedstawiono zewnętrzne źródła finansowania oraz partnerów do ich realizacji.

Zadaniem nadrzędnym w gospodarce odpadami niebezpiecznymi będzie inwentaryzacja oraz ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych. Plan gospodarki odpadami określa zadania do realizacji w dwóch podstawowych sektorach: komunalnym i gospodarczym.

Wytyczone zadania w sektorze komunalnym:

- wprowadzenie kontroli oraz systemowych rozwiązań, w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- wyselekcjonowanie ze strumienia odpadów komunalnych odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów niebezpiecznych,
- likwidacja „dzikich” składowisk odpadów komunalnych,
- rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych, wielkogabarytowych i odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych,
- edukacja społeczeństwa na rzecz ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów oraz ich segregacji „u źródła”,

Zadania do realizacji w sektorze gospodarczym:

- wprowadzenie pełnej kontroli w ilości i jakości wytwarzanych odpadów przez przedsiębiorstwa i indywidualnych wytwórców,
- systematyczne wprowadzenie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji,
- stworzenie selektywnej zbiórki odpadów,
- utworzenie gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych oraz stacji przeładunkowych odpadów niebezpiecznych,
- utworzenie punktów zbiorczych na padłe zwierzęta,
- inwentaryzacja odpadów zawierających azbest oraz odpadów z PCB,
- minimalizacja ilości powstawania odpadów medycznych,

Monitoring i ocena wdrażania planu opierać się będzie na konkretnych miernikach ilości odpadów odzyskanych wywiezionych i unieszkodliwionych.

W gospodarce odpadami plany krótkoterminowe powinny być weryfikowane co 2 lata, natomiast długoterminowe – co 4 lata.

Analiza oddziaływania planu na środowisko wskazuje, że realizacja planu gospodarki odpadami przyczyni się do ochrony powierzchni ziemi, minimalizacja zagrożeń dla wód podziemnych oraz środowiska.

2.4.6. Elektroenergetyka

Miasto Siedlce i otaczające go obszary gminy Siedlce, są dużym węzłem elektroenergetycznym. W planach rozwojowych Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A. oraz Zakładu Energetycznego Warszawa – Teren S.A. przewiduje się dalszą rozbudowę tego węzła.

Na obszarze gminy Siedlce przewiduje się budowę stacji elektroenergetycznej 400/220/110 kV w Ujrzanowie, wraz z zasilającymi ją liniami najwyższego napięcia 400 kV z Miłosnej koło Warszawy i z Białej Podlaskiej.

W gminie planowana jest budowa kilku nowych linii zamykających siedlecki „pierścień” elektroenergetyczny 110 kV oraz linii do Łukowa (linia dla PKP i ZEWT S.A.).

Po obu stronach elektroenergetycznych linii napowietrznych wysokiego napięcia występuje obszar ograniczonego zagospodarowania terenu tzn. zakaz zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi oraz lokalizacji sadów opryskiwanych lub zraszanych deszczownikami. Według obecnie obowiązujących przepisów zasięg szkodliwego oddziaływania promieniowania należy wyznaczyć na podstawie pomiaru natężenia tego promieniowania i norm dopuszczalnych wg Dz. U z 1998 r. Nr 107 poz. 676.

Ze względu na zwiększające się zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach wiejskich i wiele istniejących sieci zasilających w energię elektryczną, przewiduje się modernizację i przebudowę istniejących sieci i urządzeń elektroenergetycznych oraz instalowanie transformatorów o większej mocy w około 25% ogółu wsi gminy Siedlce. Przedsięwzięcia te nie wymagają przeznaczania nowych terenów na ich lokalizację. Planuje się rozbudowę i modernizację systemu magistralnych linii średniego napięcia

15 kV oraz lokalnych urządzeń średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4 kV, zasilających poszczególne wsie.

W szczególności dotyczy to następujących przedsięwzięć planowanych do roku 2005:

- modernizacja sieci - Iganie Nowe, Żelków-Kolonia, Pruszyń, Białki, Stok Lacki, Golice, Rakowiec, Wólka Leśna,
- budowa wyjścia linii SN 15 kV z RPZ „Myśliwska” w kierunku Iganie,
- dogęszczenie stacji transformatorowych w Grabianowie,
- przebudowa linii 15 kV Ujrzanów – Helenów.

Powyższe inwestycje należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2.4.7. Telekomunikacja

Gmina Siedlce, łącznie z miastem Siedlce, jest największym w byłym województwie Siedleckim węzłem telekomunikacyjnym z automatyczną centralą międzymiastową, włączającą gminę Siedlce do nowoczesnego systemu przewodowej łączności krajowej i międzynarodowej.

Przez teren gminy przebiegają magistralne linie światłowodowe o relacji Łomża-Sokołów Podlaski – Siedlce – Lublin oraz Zgorzelec – Warszawa – Siedlce – Brześć.

Gmina objęta jest programem telefonizacji, sporządzonym przez TP S.A.

Na terenie gminy są również stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej. Stacje telefonii komórkowej ERA zlokalizowane są na terenie wsi Stare Iganie i Żelków – Kolonia.

2.4.8. Zasoby i własność nieruchomości

Gmina Siedlce posiada szereg gruntów i budynków będących własnością gminy. Ogólna powierzchnia gruntów mienia komunalnego wynosi 209,65 ha. Część z tych gruntów jest:

- wydzierżawiona mieszkańcom gminy (40,92 ha)
- przekazana w użytkowanie wieczyste dla ogródków działkowych, spółdzielni Mleczarskiej w Siedlcach, Gminnej Spółdzielni „SCH” w Siedlcach i dla Przedsiębiorstwa „KAMA MEBLE” w Żelkowie – Kolonii (10,65 ha)
- zabudowana budynkami oświatowymi i kulturalnymi (szkoły, świetlice 15,55 ha)

- przekazane w zarząd (3,49 ha)

Duża część gruntów stanowiących mienie komunalne to drogi, których wielkość wynosi 233,875 ha. Gmina Siedlce posiada również szereg budynków będących własnością Urzędu Gminy. Zestawienie przedstawiono poniżej:

Budynki związane z ujęciami wody:

- hydroformie – 3
- ujęcia wody – 7 (5 ujęć nieobudowanych)

Budynki związane z oświatą:

- szkoły – szt. 7
- sale gimnastyczne – szt. 7
- domy nauczyciela – szt. 3

Pozostałe budynki

- budynek Urzędu Gminy
- budynek Ośrodka zdrowia
- świetlice – szt.5
- strażnice – szt. 1
- budynek magazynowy w Strzale
- budynek Gminnego Ośrodka Kultury.

Wykaz nieruchomości mienia komunalnego pokazano w tabeli:

Tabela 16. Wykaz nieruchomości mienia gminnego według stanu na dzień 31 styczeń 2005 r.

Lp.	Miejscowość	Grynty pow. w ha	Użytk. wieczyste /ha/	Dzierżawy /ha/	Zarząd /ha/	Szkoły /ha/	Świetlica /ha/	Las /ha/	Pozostałe grunty /ha/	Drogi /ha/
1	Białki	2,1400	-	-	-	1,0000	0,8100 budynek	0,10	0,23 w tym 0,07 oczyszcz	5,3458
2	Biel	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4741
3	Błogoszcz	6,0500	-	2,5400	0,2700 świetlica	-	-	0,55	2,69	3,6100
4	Chodów	15,8371	-	0,5900	2,0900 świetlica + magazyny Strzała	3,3600	0,1200 GOK	5,5546	4,1225	13,0728
5	Golice-Kolonia	5,2600	-	1,1500	-	-	-	1,0400	3,0700	6,1100
6	Golice	46,5799	7,6500	7,8500	-	0,4999	-	1,9900	28,5900 w tym 2,7800 boisko	14,5000
7	Grabianów	1,1846	-	1,1846	-	-	-	-	-	13,8737
8	Grubale	0,8700	-	-	-	-	-	0,4100	0,4600	1,9100
9	Jagodnia	0,3600	-	0,3600	-	-	-	-	-	3,3600
10	Joachimów	0,3472	-	-	-	-	0,2779	0,0693	-	4,2852
11	Nowe Iganie	2,7720	0,1060	-	-	1,4008	-	-	1,2652 ha w tym 0,8522 przepompownia ścieków	13,2702
12	Nowe Opole	1,2735	-	0,1700	-	-	0,3000 budynek	0,0300	0,7735 ha w tym 0,0935 przepompownia ścieków	10,6345
13	Opole Świerczyna	1,3100	-	1,1700	-	-	-	-	0,1400	5,6900
14	Osiny	0,4993	-	-	-	-	-	-	0,4993	2,1866
15	Ostrówek	0,1900	-	-	-	-	-	-	0,1900	-
16	Pruszyń	3,7800	-	-	-	1,2400	-	-	2,5400ha w tym 0,6700 ha Ośrodek Zdrowia	6,1300
17	Pruszynek	40,6347	0,1400	6,9547	-	-	0,0600 budynek	-	33,4800	10,9600
18	Pruszyń Pieńki	2,1400	-	1,5700	-	-	-	-	0,5700	3,5469
19	Purzec	15,3600	-	9,2700	-	-	-	-	6,0900 ha w tym hydro. 0,34 ha	5,8373
20	Pustki	3,6900	-	2,0600	-	-	-	0,6100	1,0200	0,7950
21	Rakowiec	0,2937	-	0,1627	-	-	-	0,0742	0,0568	2,5279
22	Stare Iganie	0,4621	-	0,0700	-	-	-	0,1643	0,2278	4,2247
23	Stare Opole	3,9392	-	-	-	-	-	-	3,9392	7,7206
24	Stok Lacki	2,7095	-	-	-	0,8295	0,2500 budynek	0,7600	0,8700 w tym 0,11ha studnia	5,3305
25	Stok Lacki Folwark	3,7925	-	0,1900	1,1300 Szkoła Podst	-	-	0,0736	2,3989 w tym 0,36 hydrofornia	30,0136
26	Strzała	11,8103	-	0,8284	-	-	-	0,3725	10,6094	10,9818
27	Topórek	14,5546	-	-	-	-	-	-	14,4028 ogródki działkowe Rybakówka	2,9333
28	Ujrzanów	5,3700	-	0,5000	-	-	-	0,2100	4,6600	8,5596
29	Wołyńce Kolonia	2,2400	-	2,2400	-	-	-	-	-	2,7100
30	Wołyńce	1,3000	-	1,2800	-	-	-	-	0,0200	0,8700
31	Żabokliki Kolonia	0,5399	-	-	-	-	-	-	0,5399	3,9277
32	Żabokliki	0,3017	-	0,0504	-	-	0,0956 budynek	-	0,1557 ha hydrofornia	2,2938
33	Żelków Kolonia	8,9356	2,7547	-	-	5,3135	-	-	0,8674	12,9999
34	Żytunia	3,1200	-	2,3000	-	-	-	-	0,8200	3,8600
35	Wólka Leśna	-	-	-	-	-	-	-	-	5,1957
	Ogółem	209,6537	10,6507	40,9208	3,4900	13,6437	1,9135	12,0085	125,4502	231,7412

Struktura własności gruntów istniejących na terenie gminy jest różnorodna. Nieruchomości posiada : Skarb Państwa, osoby fizyczne, spółdzielnie, kościoły, powiat, spółki prawa handlowego i wspólnota gruntowa. Szczegółowa struktura własności według grup rejestrowych została przedstawiona w tabeli:

Tabela 17. Struktura własności gruntów

Lp.	Nazwa jednostki	Powierzchnia [ha]
1	Skarb Państwa	1.129
2.	Gminny zasób	455
3.	Osoby fizyczne	12.243
4.	Spółdzielnie	1
5.	Powiatowy zasób	60
6.	Spółki prawa handlowego	89
7.	Wspólnota gruntowa	127
8.	Kościóły i związki wyznaniowe	29

2.4.9. Stan krajobrazu dziedzictwa kulturowego

Ustawa o ochronie dóbr kultury i o muzeach wprowadza ochronę prawną krajobrazu dziedzictwa kulturowego w postaci:

- rezerwatów kulturowych,
- parków kulturowych,
- stref ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego

Celem ochrony dóbr kultury jest zachowanie, należyte utrzymanie oraz społeczne, właściwe wykorzystanie i udostępnianie dla celów dydaktyczno – wychowawczych tak, aby służyły nauce oraz stanowiły trwałe elementy kultury narodowej. Dlatego też, chronić należy nie tylko poszczególne obiekty zabytkowe, ale całe obszary o szczególnych pod względem środowiska kulturowego walorach.

Krajobraz kulturowy obok treści posiada formę, która nazywa się architekturą krajobrazu – będąca syntezą elementów przyrodniczych i działalności człowieka. Krajobraz kulturowy i jego uwarunkowania, w kategoriach konserwatorskich, winien być traktowany jako obiekt żywy, który niesie właściwą w swej specyfikacji

metodologię jego ochrony. Ochrona krajobrazu kulturowego jest moralnym obowiązkiem społeczeństwa gminy Siedlce oraz zachowania ważnego elementu tożsamości narodowej Polaków jak również związków społeczności regionalnych i lokalnych. Ochrona krajobrazu kulturowego to pełna ochrona obiektu zabytkowego i jego otoczenia wraz z walorami przyrodniczymi, roślinnością oraz właściwymi warunkami socjologicznymi. Realna zatem ochrona środowiska kulturowego musi polegać na ochronie najcenniejszych obiektów, zespołów lub obszarów, na świadomym przekształcaniu reszty środowiska w taki sposób, aby planując i tworząc nowe wartości unikać brzydoty i deformacji krajobrazu kulturowego. Zagrożenia wynikające z faktu, że zmieniające się formy życia społecznego i gospodarki powodują, iż określone formy przestają odpowiadać potrzebom ich użytkowników tak jak drewniane domy i budynki gospodarcze, stare obiekty i urządzenia.

Dlatego przy planowaniu remontów czy wręcz rewitalizacji obiektów zabytkowych, ważna jest współpraca ze sobą służb konserwatorskich zabytków i przyrody.

Postuluje się zatem:

- wspólne działanie konserwatorów zabytków i przyrody
- otoczenie troską zabytków, mówiących o tożsamości gminy Siedlce, które mogą stać się jej symbolami,
- wprowadzenie tablic informacyjnych o zabytkach, alejach, parkach itp.

Dla wszystkich obiektów wpisanych do rejestru zabytków wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej.

Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów o ochronie zabytków

W gminie Siedlce do rejestru zabytków wpisano następujące obiekty:

- Nowe Iganie - dwór, decyzja nr. 386 z 11.07.86 r.
- pomnik, decyzja nr. 56/274 z 25.11.60 r.
- Ostrówek - zespół dworski, decyzja nr. 291 z 22.12.81 r.
- Pruszyń - zespół kościoła, decyzja nr. 75/407 z 19.03.62 r.
- Stok Lacki - zespół pałacowy, decyzja nr. 343 z 30.12.83 r.

Ponadto w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy wyznaczone zostały:

- strefa ochrony konserwatorskiej,
- strefa ochrony krajobrazu,
- strefa ochrony ekspozycji.

W wymienionych strefach wszelka działalność inwestycyjna wymaga uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefami ochrony konserwatorskiej objęto:

- dwór w Nowych Iganiach,
- zespół dworski w Ostrówku,
- zespół kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Mikołaja Biskupa w Pruszyńcu,
- zespół dworski w Żelkowie-Kolonii,
- teren pomnika upamiętniającego bitwę pod Iganiami w Iganiach Nowych.

Strefy ochrony krajobrazu wyznaczono wokół:

- dworu w Nowych Iganiach,
- zespołu dworskiego w Ostrówku,
- cmentarza w Pruszyńcu,
- zespołu pałacowego w Stoku Lackim.

Strefa ochrony ekspozycji została wyznaczona wokół pomnika w Iganiach Nowych.

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty wpisane do wykazu Państwowej Służby Ochrony Zabytków i są nimi:

Błogoszcz

- zagroda nr 9 (dom, obora i stodoła - drewniane)
- zagroda nr 12 (spichlerz drewniany)
- zagroda nr 17 (dom gliniany, stodoła drewniana)
- zagroda nr 18 (spichlerz drewniany)
- zagroda nr 26 (dom, obora – drewniane)

Golice

- dom nr 77 drewniany

Grabianów

- dom nr 14 drewniany
- dom nr 126 drewniany
- dom nr 132 drewniany
- dom nr 134 drewniany

Nowe Iganie

- dworek, obecnie dom nr 146, murowany

Pruszyń

- szkoła drewniana
- kaplica cmentarna, murowana
- dom nr 1 drewniany
- dom nr 15 drewniany
- dom nr 82 drewniany
- dom nr 88 drewniany

Pruszyń Pieńki

- dom nr 27 drewniany

Pruszynek

- zagroda własność M. Jasiński (dom, obora i stodoła – drewniane)

Purzec

- kaplica pod wezwaniem Matki Boskiej Częstochowskiej – murowana
- zagroda nr 40 (dom, obora i stodoła – drewniane)
- dom nr 11 drewniany
- dom nr 12 drewniany
- dom nr 42 drewniany

Stok Lacki

- kapliczka z figurą św. Floriana, murowana
- zagroda nr 51 (dom, obora ze spichlerzem i stodoła – drewniane)
- dom nr 40 drewniany
- dom nr 47 murowany
- dom nr 75 drewniany
- dom nr 101 drewniany

Strzala

- dom nr 61 drewniany
- dom nr 141 drewniany
- dom nr 145 drewniany

Ujrzanów

- dom nr 149 drewniany
- dom nr 151 drewniany
- dom nr 171 drewniany
- dom nr 231 drewniany

Żabokliki

- dom nr 3 drewniany
- dom nr 28 drewniany
- dom nr 42 drewniany
- dom nr 70 drewniany

Żelków - Kolonia

- dwór (własność S. Mańkowska i A. Dorengowska), murowany

2.5. Gospodarka

2.5.1. Ogólna charakterystyka

Rejon Gminy Siedlce ze względu na ukształtowanie terenu, tradycje społeczne oraz głównie brak lokalizacji przemysłu ciężkiego to obszary o charakterze rolniczym. Grunty orne, łąki i pastwiska stanowią łącznie 65,25 %. Pomimo tak wysokiego procentu gruntów użytkowanych rolniczo na terenie gminy brak jest dużych zakładów odpowiadających za przetwarzanie produktów rolnych. Produkcja rolnicza nie należy do bardzo opłacalnych gałęzi gospodarki i nie przynosi gminie wielkich korzyści. Z tego względu gmina powinna dążyć do wprowadzenia zmian w strukturze firm prowadzonych przez osoby zamieszkujące na terenie gminy.

Duża ilość podmiotów gospodarczych na terenie gminy daje podstawy do rozwoju przedsiębiorczości prywatnej. Gmina powinna wspierać te działania poprzez stworzenie odpowiednich warunków inwestycyjnych (tereny inwestycyjne, pomoc merytoryczna dla młodych przedsiębiorców, promocja przedsiębiorczości wśród bezrobotnych) oraz poprzez pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych. Dynamiczny rozwój gospodarczy okaże się jednak utrudniony, gdy gmina nie stworzy

odpowiednich warunków (ustali niskie podatki, przeznaczy w planach zagospodarowania przestrzennego tereny pod produkcje i usługi).

2.5.2. Główni pracodawcy

Na terenie gminy Siedlce działa kilka dużych przedsiębiorstw gospodarczych zatrudniających znaczną ilość mieszkańców gminy. Ich obecność w istotny sposób wpływa na strukturę zatrudnienia i rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej. Przedsiębiorstwa te stanowią dość typowe dla Gminy Siedlce przykłady kierunków rozwoju przedsiębiorczości.

❖ **ZENTIS POLSKA Sp. z o.o.** znajdująca się w miejscowości Żelków Kolonia.

Początek firmy sięga od 1893r. gdy Franz Zentis otworzył w Aachen sklep kolonijny z artykułami spożywczymi. W chwili obecnej ZENTIS ma filie na terenie całej Europy. Zalicza się do jednej z największych trudniących się:

- produkcją wysoko jakościowych konfitur oraz słodkich kremów w szerokim asortymencie przeznaczonych dla konsumentów,
- produkcją słodczy oraz wysokojakościowych wyrobów marcepanowych i czekoladowych,
- produkcją komponentów owocowych i smakowych dla branży mleczarskiej i piekarniczej.

„ZENTIS” POLSKA Sp. z o.o. w Żelkowie powstała w 1997r zajmuje się produkcją komponentów owocowych dla branży mleczarskiej, lodziarskiej i piekarniczej. Posiada certyfikaty jakości DIN ISO 9001:2000 oraz IFS (International Foo Standard). Dotyczą one systemu kontroli jakości, higieny w praktyce oraz możliwość prześledzenia całego procesu produkcyjnego od samego początku. Obecnie firma zatrudnia 260 osób.

❖ **„AGROFRUCT” Sp. z o.o.** Żabokliki – zaistniał na polskim i zagranicznym rynku w lipcu 1992 r. Oferuje szeroką gamę przetworów owocowo – warzywnych, takich jak: ogórki konserwowe i kwaszone pasteryzowane, sałatki wielowarzywne, kompoty, dżemy kapusta kwaszona, grzyby marynowane itp. Surowce do produkcji uzyskuje z ekologicznych regionów Podlasia. Wyroby firmy są doskonałej jakości, cieszą się wysoką pozycją na rynku krajowym jak również na bardzo wymagających rynkach zagranicznych np. Anglia, Francja.

Firma zatrudnia na stałe 35 pracowników a w sezonie letnim czerwiec – wrzesień dodatkowo około 100 osób.

❖ **„ELMO – SIEDLCE”** Sp. z o.o. Żelków – Kolonia ul. Akacjowa 1; Spółka powstała w maju 1990 r.

Zajmuje się wykonywaniem usług z zakresu:

- energetyki – budowa linii energetycznej
- wodociągów – budowa linii wodociągowej
- telekomunikacyjnej – budowa linii telekomunikacyjnej
- konserwacja i naprawa linii telefonicznej

Firma wykonuje również konstrukcje stalowe budynków, posiada stacje paliw i okręgową stację kontroli pojazdów w której wykonuje badania techniczne pojazdów.

Spółka zatrudnia 286 pracowników.

❖ **„Nasz Drób”** Spółka z o.o. została założona w roku 1997 przez grupę producentów drobiu. Zajmuje się ubojem kurczaka brojlera i rozbiorem mięsa drobiowego. Surowiec do produkcji pochodzi wyłącznie z ferm należących do udziałowców spółki - którzy podobnie jak wszyscy pracownicy zakładu – wkładają dużo wysiłku w zapewnienie najwyższej jakości naszych produktów. Firma wdrożyła system HACCP. Na przełomie lat 2003/2004 podczas gruntowej modernizacji zakładu zamontowano nowoczesne linie technologiczne zapewniając największą wydajność produkcji i jakość wyrobów. Firma zdobyła na rynku pozycję pewnego wiarygodnego partnera. Od 30 kwietnia 2004r zakład otrzymał uprawnieni do handlu z krajami Unii Europejskiej oraz eksportu.

Efektywna organizacja, wysoka jakość i moc wytwórcza oraz fachowa kadra pozwala na prężny rozwój firmy i utrzymanie znakomitej marki na rynku drobiarskim. Obecnie zakład zatrudnia 48 osób.

❖ **„BUDOSAN CZUBASZEK”** Zakład Żabokliki. Firma prowadzi działalność gospodarczą w branży budowlanej od lipca 1987 r. ze szczególnym uwzględnieniem robót sanitarnych, zarówno dla budownictwa ogólnego jak i przemysłowego. Przedsiębiorstwo zajmuje się nie tylko wykonawstwem ale także dystrybucją materiałów wdrażających nowoczesne technologie w budownictwie jak np. miedź, polipropylen, polietylen, a także różnej mocy kotłownie olejowe i gazowe oraz oczyszczalnie ścieków. Spółka posiada

certyfiakat zintegrowanego systemu zarzadzania jakością i środowiskowego ISO 9001:2000; ISO 14001:1996. Firma zatrudnia 28 osób, zaś w sezonie dodatkowo 35 osób.

2.5.3. Struktura i skala działalności gospodarczej

Skuteczna budowa gospodarki rynkowej wymaga tworzenia i rozwijania szeregu instytucji systemu rynkowego, wspierających procesy restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstw oraz pobudzania przedsiębiorczości lokalnej. Instytucje te stanowiące infrastrukturę gospodarki rynkowej, tworzą środowisko dla działalności gospodarczej, określane także jako otoczenie biznesu. Stymulują one wyraźnie procesy rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości, mają istotny wpływ na przekształcenia strukturalne gospodarki oraz zachowania podmiotów gospodarczych i przyciąganie inwestorów z zewnątrz.

Zauważalny w ostatnich latach proces marginalizacji rolnictwa jako źródła dochodów rodzin wiejskich w tym przede wszystkim rodzin rolniczych, wymusił poszukiwanie alternatywnych źródeł dochodu jak również zatrudnienia. Mieszkańcy Gminy Siedlce podejmują prowadzenie działalności gospodarczej. Wiąże się to z tym że, liczba osób prowadzących działalność gospodarczą z roku na rok wzrasta.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 943 podmioty gospodarcze o wielokierunkowej działalności. Większość podmiotów gospodarczych prowadzi kilka rodzajów działalności gospodarczej. Dominującymi charakterami jest dział: handel detaliczny (742), budownictwo (404), sprzedaż, obsługa i napraw pojazdów samochodowych (331), transport lądowy (174). Większe skupiska prowadzenia działalności gospodarczej występują w miejscowościach położonych przy głównych ciągach drogowych.

Tabela 18. Wykaz działalności gospodarczych w gminie Siedlce

Lp.	Dział	Charakter działalności gospodarczej	Ilość
1.	01	Rolnictwo, łowiectwo, włączając działalność usługową	14
2.	02	Leśnictwo, włączając działalność usługową	4
3.	10	Górnictwo węgla kamiennego i brunatnego (ligmitu); wydobywanie torfu	1
4.	14	Pozostałe górnictwo	4
5.	15	Produkcja artykułów spożywczych i napojów	19
6.	17	Włókiennictwo	6
7.	18	Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	41
8.	19	Produkcja skór wyprawionych i wyrobów ze skór wyprawionych	1

9	20	Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka, wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	32
10	21	Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	3
11	22	Działalność wydawnicza, poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	31
12	24	Produkcja wyrobów chemicznych	2
13	25	Produkcja wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych	6
14	26	Produkcja wyrobów z pozostałych surowców niemetalicznych	12
15	28	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	82
16	29	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	19
17	30	Produkcja maszyn biurowych i komputerów	2
18	31	Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana	9
19	32	Produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych	2
20	33	Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	6
21	34	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	6
22	35	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1
23	36	Produkcja mebli, działalność produkcyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana	31
24	37	Przetwarzanie odpadów	2
25	45	Budownictwo	404
26	50	Sprzedaż, obsługa i naprawa pojazdów samochodowych i motocykli, sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów samochodowych	279
27	51	Handel hurtowy i komisowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi, motocyklami	331
28	52	Handel detaliczny, z wyłączeniem sprzedaży pojazdów samochodowych, motocykli; naprawa artykułów użytku osobistego i domowego	742
29	55	Hotele i restauracje	55
30	60	Transport lądowy, transport rurociągowy	174
31	63	Działalność wspomagająca transport, działalność związana z turystyką	24
32	64	Poczta i telekomunikacja	3
33	65	Pośrednictwo finansowe z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych	9
34	66	Ubezpieczenia oraz fundusze emerytalno – rentowe, bez gwarantowanej prawnie opieki społecznej	5
35	67	Działalność pomocnicza związana z pośrednictwem finansowym i ubezpieczeniami	9
36	70	Obsługa nieruchomości	26
37	71	Wynajem maszyn i urządzeń bez obsługi oraz wypożyczenie artykułów użytku osobistego i domowego	31
38	72	Informatyka	48
39	73	Działalność badawczo - rozwojowa	4
40	74	Działalność gospodarcza pozostała	121
41	80	Edukacja	5
42	85	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	31
43	90	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami, pozostałe usługi sanitarne i pokrewne	6
44	92	Działalność związana z kulturą rekreacją i sportem	27
45	93	Działalność usługowa pozostała	25

2.6. Sfera społeczna

2.6.1. Warunki życia mieszkańców

Jakość życia mieszkańców można określić różnymi miernikami lub stopniem osiągnięcia różnych standardów. Mierniki takie stosowane są w wielu dziedzinach. Dla potrzeb planowania przestrzennego, a w szczególności działań gminy w tym zakresie miernikiem jakości życia w gminie będzie stopień realizacji zadań własnych wspólnoty samorządowej. Zadania te, stosownie do przepisów ustawy o samorządzie terytorialnym, realizowane są dla zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej.

W dużej części dotyczą one mieszkaniowych zasobów komunalnych oraz obiektów infrastruktury społecznej i technicznej. W kompetencjach władz gminy leżą także działania w zakresie ochrony środowiska, kształtowania ładu przestrzennego, a także gospodarki nieruchomościami.

Można przyjąć, że władze gminy, przez realizację zadań uchwalonych w budżecie, właściwą eksploatację obiektów komunalnych, a także ustalanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zasad zabudowy i zagospodarowania terenów przeznaczonych do zabudowy, w dużym stopniu kształtują jakość życia mieszkańców, a przez to i odbiór gminy przez wszystkich przebywających tu ludzi.

Stopień realizacji zadań własnych zależy, w dużej mierze, od dochodów gminy i jej możliwości inwestycyjnych. Wydatki budżetu w gminie Siedlce wyniosły w 2004 roku 1.341,7 zł na mieszkańca, zaś w roku 1997 r. wydatki wyniosły 768,85 zł. na mieszkańca. Wydatki inwestycyjne w 2004 roku wyniosły 4.814.000 zł, co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowi 310,80 zł. W roku 1997 wydatki inwestycyjne wyniosły 3.627.772 zł, w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowi 256,45 zł. Na przełomie siedmiu lat wydatki budżetu gminy na jednego mieszkańca wzrosły o 572,85 zł.

Jednym z ważnych zadań własnych gminy jest stwarzanie podstawy dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej. Zasoby mieszkaniowe w gminie Siedlce to 4.060 mieszkań z 16.907 izbami. W zasobach tych przypada 1,09 osoby na izbę. Mieszkania w zagrodach i budownictwie jednorodzinne są własnością prywatną. Wzrost ilości mieszkań jest obecnie duży. W latach 1989 – 2002 było oddanych do użytku 773 mieszkania o powierzchni 91.348 m², zaś w latach 2001-2002 98 mieszkań o powierzchni 12.518 m². W budowie jest 63 mieszkania.

Zadaniem władz jest przeznaczenie odpowiedniej ilości terenów pod zabudowę mieszkaniową. Mimo stabilizacji ilości mieszkańców, można oczekiwać, że część rodzin będzie zaspakajać potrzeby mieszkaniowe przez budowę własnego domu lub mieszkania.

2.6.2. Edukacja

Na terenie gminy zamieszkują mieszkańcy o zróżnicowanym wykształceniu. Najwięcej z nich posiada wykształcenie policealne i średnie (3474), oraz zawodowe (3308). Wykształcenie wyższe posiada jedynie 705 mieszkańców. Wykształcenie mieszkańców wiąże się z możliwością zatrudnienia . Najwięcej ludzi bezrobotnych patrząc na stopę bezrobocia w 2002r. jest z wykształceniem zawodowym 21,9 %.

W gminie Siedlce w ramach działalności oświatowej funkcjonuje siedem nowo utworzonych (od września 2002) zespołów oświatowych. W tym dwa zespoły oświatowo – wychowawcze. Zespoły oświatowe pełnią funkcję szkół podstawowych i gimnazjów.

Rozmieszczenie szkół przedstawia się następująco:

- Zespół Oświatowy w Żelkowie Kolonii
- Zespół Oświatowy w Nowych Iganiach
- Zespół Oświatowy w Golicach
- Zespół Oświatowy w Pruszyńie
- Zespół Oświatowy w Stoku Lackim
- Zespół Oświatowo – Wychowawczy w Strzale
- Zespół Oświatowo – Wychowawczy w Białkach

Zespół Oświatowy w miejscowości Żelków-Kolonia

Strukturę wykształcenia i stopień bezrobocia przedstawia poniższa tabela:

Tabela 19. Aktywność ekonomiczna ludności gminy Siedlce w 2002 roku

Lp.	Wyszczególnienie ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy	Współczynnik aktywności zawodowej w %	Wskaźnik zatrudnienia w %	Stopa bezrobocia w %
		razem	pracujący	bezrobotni					
1.	Ogółem	11809	5491	1303	4975	40	57,7	46,7	19,2
2.	<i>Poziom</i> wykształcenia: wyższe	705	546	52	102	5	85,4	78,0	8,7
3.	policealne i średnie	3474	2014	441	1004	15	71,0	58,2	18,0
4.	zasadnicze zawodowe	3308	1967	552	772	17	76,5	59,8	21,9
5.	podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego	4322	964	258	3097	3	28,3	22,3	21,1
6.	nieustalony	-	-	-	-	-	x	x	x
7.	w tym w wieku produkcyjnym	9091	5266	1295	2491	39	72,5	58,2	19,7

Do placówek oświatowych uczęszcza 1.951 uczniów. Na uwagę zasługuje doskonała baza dydaktyczna z nowoczesnymi pracownikami komputerowymi. W każdej szkole znajduje się sala gimnastyczna. Stwarza to dogodne warunki do realizacji zadań dydaktyczno – wychowawczych. Liczba zatrudnionych wszystkich nauczycieli wynosi 190 osób, natomiast w obsłudze administracyjnej zatrudnionych jest 60 osób.

Tabela 20. Struktura placówek oświatowych w gminie Siedlce w 2004r.

Lp.	Rodzaj placówki oświatowej	Miejscowość	Liczba uczniów
1	Szkola podstawowa	Białki	131
2		Golice	96
3		Nowe Iganie	280
4		Pruszyń	104
5		Stok Lacki	187
6		Strzała	170
7		Zelków - Kolonia	202
8	Publiczne Gimnazjum	Białki	83
9		Golice	62
10		Nowe Iganie	152
11		Pruszyń	45
12		Stok Lacki	133
13		Strzała	97
14		Żelków - Kolonia	133
15	Przedszkola	Białki	32
16		Strzała	44
		Razem	1951

Do szkół podstawowych w gminie uczęszcza 1.170 uczniów, do Publicznych gimnazjów 705, do przedszkoli 76. Najwięcej z nich uczęszcza do Zespołu Oświatowego znajdującego się w: Nowych Iganiach (432), Żelkowie – Kolonii (335), oraz Stoku Lackim (320).

Obsługę finansowo administracyjną pracowników oświaty prowadzi Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół zatrudniający 7 osób. Gminny Zespół mieści się w budynku Urzędu Gminy. Jest samodzielną jednostką organizacyjną i budżetową gminy. Dysponuje samochodem do przewożenia dzieci i obsługi szkół.

Na terenie gminy znajduje się również Powiatowy Siedlecki Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy położony w Stoku Lackim. Ośrodkiem tym zarządza Starostwo Powiatowe w Siedlcach.

Na terenie gminy nie ma szkół średnich, zawodowych oraz uczelni. Młodzież po ukończeniu gimnazjum uczęszcza do placówek które są położone na terenie miasta Siedlce.

Jedną wyższą uczelnią jest Wyższe Seminarium Duchowne w Starym Opolu.

2.6.3. Służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy istnieje jeden Ośrodek Zdrowia w miejscowości Pruszyń, który obejmuje opieką medyczną 2.500 osób. W ośrodku tym funkcjonuje gabinet internistyczny, gabinet stomatologiczny. Zatrudnionych jest dwóch lekarzy / internista i pediatra, który jest jednocześnie lekarzem rodzinnym/, stomatolog i dwie pielęgniarki.

Ośrodek zapewnia opiekę medyczną dla mieszkańców wsi: Błogoszcz, Pruszynek, Pruszyń, Pruszyń Pieńki, Wólka Leśna, Grubale, Osiny, Pustki, Biel i część Stoku Lackiego. Pozostałe miejscowości gminy korzystają z przychodni zdrowia znajdujących się w mieście Siedlce.

Na terenie gminy działa także gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który ma siedzibę w budynku Urzędu Gminy przy ul. Aslanowicza 10 w Siedlcach. W GOPS-ie zatrudnionych jest: kierownik, księgowa, 5 pracowników socjalnych, referent do spraw rodzinnych i trzech opiekunów nad chorym w domu.

GOPS wykonuje zadania własne i zlecone wynikające z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych.

2.6.4. Kultura

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Kultury w Siedlcach z/s w Chodowie. Celem jego jest prowadzenie wielokierunkowej działalności rozwijającej i zaspakajającej potrzeby kulturalne mieszkańców gminy.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Biblioteka Publiczna w Stoku Lackim z filiami:
- w Pruszyńcu,
- Nowym Opolu
- Białkach

- Wołyńcach

- Chodowie – punkt biblioteczny.

GOK opiekuje się także wiejskimi świetlicami. W gminnym Ośrodku Kultury zatrudnionych jest ogółem 19 osób. W roku 2003 przy GOK-u działały zespoły taneczne i teatralne:

- „**Murena**” -zespół taneczny w Chodowie
- „**Gwiazdeczki**” - zespół teatralny w Chodowie,
- zespół teatralny przy bibliotece w Białkach
- „ **Promyczki**” – biblioteka w Stoku Lackim,
- „ **Iskierki**” – biblioteka w Wołyńcach,
- koło internetowe w Chodowie.

Ośrodek jest organizatorem wielu imprez kulturalno – oświatowych, a formy dostosowuje się do zapotrzebowania mieszkańców:

- zespołowe uczestnictwo – (imprezy plenerowe, festyny, biwaki, półkolonie, wycieczki, bale karnawałowe, imprezy choinkowe).
- indywidualna aktywność – (zespoły taneczne, teatralne, konkursy, Internet)
- inspirowanie i rozwijanie zainteresowań twórczością ludową – (wyrób ozdób choinkowych, palm wielkanocnych, próby zespołu ludowego, udział innych zespołów ludowych w imprezach, przeglądy kolędnicze),
- upowszechnianie czytelnictwa – (prowadzą biblioteki),

Prowadzona jest współpraca z istniejącymi na terenie gminy szkołami poprzez ich udział w turnieju szkół , w którym rywalizują ze sobą w różnych konkursach, przeglądach teatrów i innych konkurencjach, uczniowie indywidualni i zespoły szkolne.

Ośrodek współpracuje z Polskim Związkiem Niewidomych – Koło Siedlce, z klubem seniora „Stokrotka” w Siedlcach, Szkołą Życia w Stoku Lackim, Domem Dziecka w Kisielanach organizując wspólne imprezy integracyjne, służące lepszemu poznawaniu problemów niepełnosprawnych.

Organizuje też imprezy promujące zdrowy styl życia dzięki środkom finansowym uzyskanym z Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Swoje osiągnięcia GOK prezentuje poza granicami gminy, biorąc udział w przeglądach, festiwalach tanecznych, wystawach palm i kwiatów wielkanocnych. W imprezach z roku na rok bierze udział coraz więcej osób.

Ośrodek na swoją działalność otrzymuje środki z dotacji Urzędu Gminy, a także pozyskuje sponsorów. Przy organizacji imprez wspierany jest przez Rady Sołeckie, sołtysów, radnych, miejscowych sponsorów i innych wolontariuszy.

2.6.5. Bezrobocie

Transformacja ustrojowo – systemowa w Polsce na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych wywołała szereg negatywnych zjawisk oraz radykalnie zmieniła polski rynek pracy. Pojawiło się bezrobocie, którego negatywne skutki odczuwamy coraz bardziej dotkliwie. Bezrobocie jest czynnikiem powodującym szybka degradację ekonomiczną jednostki i rodziny, potęguje biedę i rozszerza strefę ubóstwa. Wywołuje negatywne skutki społeczne – w sferze ekonomicznej i psychospołecznej, które wzrastają w miarę wydłużenia się okresu pozostawania bez pracy. Bezrobocie prowadzi do obniżenia standardu życia, sprzyja izolacji społecznej, pogarsza stan zdrowia, staje się wynikiem utraty kwalifikacji zawodowych, wpływa na wzrost konfliktów społecznych i zachowań patologicznych. Skutki zachodzących przemian systemowych i ich wpływ na zmiany w poziomie bezrobocia nie ominęły również siedleckiego rynku pracy.

Stopa bezrobocia na koniec IV kwartału 2004 roku dla gminy Siedlce wynosiła 10,75%, dla powiatu siedleckiego 17,6%, miasta Siedlce 15,9 %, województwa mazowieckiego 15,2 %.

Wielkość bezrobocia na terenie gminy i powiatu w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 21. Wielkość bezrobocia

Lp.	Gmina/Powiat	Liczba bezrobotnych wg stanu na dzień		
		31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004
1.	Gmina Siedlce	1229	1200	1128
2.	Powiat grodzki	5996	5621	5369
3.	Powiat ziemski	5603	5385	5122

Analizując powyższą tabelę można stwierdzić że bezrobocie na terenie gminy Siedlce w ostatnich trzech latach miało tendencje malejącą.

Struktura bezrobocia na terenie gminy Siedlce wg danych na dzień 31.12.2004 Powiatowego Urzędu Pracy w Siedlcach przedstawia się następująco:

Tabela 22. Struktura bezrobocia

Lp.	Bezrobotni	Gmina Siedlce	Powiat grodzki i ziemski
1.	Ogółem	1128	10491
2.	Kobiety	583	5359
3.	Mężczyźni	545	5132
4.	Nowo zarejestrowani	76	883

Powyższa tabela przedstawia że na terenie gminy Siedlce jest więcej bezrobotnych kobiet, taką samą sytuację można zaobserwować również w powiecie grodzkim i ziemskim.

W celu zmniejszenia bezrobocia i łagodzeniu jego skutków Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach podejmuje działania które można scharakteryzować w dwóch płaszczyznach.

Pierwsza płaszczyzna wyznaczana jest przez działania osłonowe. Podstawowym celem tych działań jest łagodzenie skutków bezrobocia przez zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne.

Druga płaszczyzna wyznaczana jest przez działania aktywizujące ludność zawodowo. Aktywizacja ma na celu: pobudzenie do bardziej aktywnego poszukiwania pracy, pomoc w odnalezieniu się na rynku pracy, udzieleniu wsparcia psychicznego. Realizowane są następujące programy: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, organizacja i finansowanie szkoleń i przekwalifikowań, udzielenie bezrobotnym pożyczek na podejmowanie działalności gospodarczej, organizowanie i finansowanie prac interwencyjnych i robót publicznych oraz aktywizacja szkół.

2.6.6. Określenie grup społecznych wymagających wsparcia

Każde środowisko społeczne jest bazą, w której funkcjonują instytucje ustawowo zobowiązane do opieki i pomocy społecznej. W gminie Siedlce działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, którego polityka społeczna w zakresie pomocy społecznej samorządu, koncentruje się przede wszystkim na ochronie najsłabszych członków społeczności gminy a są nimi osoby: starsze, przewlekłe choroby, niepełnosprawne, dzieci i młodzież z ubogich rodzin, bezrobotni oraz osoby, którym ze względów ekonomicznych grozi bezdomność. Celem głównym polityki społecznej

gminy „jest skuteczna polityka społeczna oraz poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców gminy Siedlce.

Gmina Siedlce przyznaje pomoc rodzinom z następujący powodów:

- ubóstwo – rodziny których dochód kształtował się poniżej kryterium dochodowego określonego w ustawie
- bezrobocie – co najmniej jeden z członków rodziny zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – (rodziny niepełne, wielodzietne)
- długotrwała lub ciężka choroba
- niepełnosprawność – osoby posiadające orzeczenia o niepełnosprawności
- potrzeba ochrony macierzyństwa – matki otrzymujące zasiłek okresowy i jednorazowy z tytułu urodzenia i wychowania dziecka do 4 – go miesiąca
- alkoholizm – stwierdzone uzależnienia jak również nadużywanie alkoholu
- przemoc w rodzinie – sprawy poprzedzone interwencją policji
- zdarzenie losowe –pożar budynku mieszkalnego

W roku 2004 udzielono mieszkańcom następujących świadczeń:

1. Zasiłki stałe – 48 osób w tym dla osoby samotnie gospodarującej – 29, dla pozostających w rodzinie – 15
2. Macierzyński zasiłek okresowy – 14 osób
3. Składki na ubezpieczenie emerytalno – rentowe – 20 osób
4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne – 31 osób
5. Gwarantowany zasiłek okresowy (I-IV) – 5 osób
6. Zasiłki rodzinne (I –IV) - 4 osoby
7. Zasiłki pielęgnacyjne (I-IV) – 8 osób
8. Posiłki dla dzieci w szkołach 363 dzieci
9. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 7 osób
10. Zasiłek z tytułu zdarzenia losowego – 1 osoba
11. Zasiłki okresowe 128 rodzin
12. Zasiłki celowe i w naturze (przyznawane na zakup opału, żywności, pokrycia kosztów leczenia) 333 rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z różnymi instytucjami działającymi

- w sferze pomocy społecznej: ZUS, KRUS
- w zakresie szkolnictwa, ochrony zdrowia: Zakłady Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- oraz w zakresie bezpieczeństwa (policja)

Od 1 maja 2004r obowiązuje nowa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, która określa zadania pomocy społecznej zmierzające do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, jak również zapobieganie tym sytuacjom.

Również od 1 maja 2004 r obowiązuje nowa ustawa o świadczeniach rodzinnych, której realizatorem jest Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach świadczeń na rzecz rodziny przyznawane są w okresie zasiłkowym zasiłki rodzinne wraz z przysługującymi dodatkami, świadczenia pielęgnacyjne oraz (bez względu na dochód) zasiłki pielęgnacyjne.

Liczba osób pobierających świadczenia rodzinne w roku 2004 wyniosła 550 osób, w tym:

- zasiłki pielęgnacyjne 85 osób,
- świadczenia pielęgnacyjne 31 osób.

Dla 28 osób opłacana jest składka na ubezpieczenie społeczne, zaś dla 8 osób składka na ubezpieczenie zdrowotne.

W gminie Siedlce duża liczba osób pozostających bez pracy charakteryzuje się niskim poziomem wykształcenia, dla których Urząd Pracy nie posiada propozycji pracy ani przekwalifikowania. Długotrwałe bezrobocie skutkuje utrwalałymi negatywnymi wzorcami zachowań szkodzącymi rodzinie i społeczeństwu związane z nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie. Osoby takie wykazują brak aktywności w rozwiązywaniu problemów, przyjmują postawę roszczeniową wobec instytucji świadczących pomoc. Niski poziom dochodów rodzin nie pozwala na zabezpieczenie podstawowych środków materialnych związanych z utrzymaniem mieszkania, zabezpieczenia potrzeb edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych. Niezaradność w prowadzeniu gospodarstw domowych i gospodarowaniu skromnym budżetem

domowym często przyczynia się do rozpadu małżeństw powodując problemy wychowawcze z dziećmi. Niski status rodzin wielodzietnych nie rokuje szans poprawy. Rozluźnienie więzi rodzinnych powoduje brak zapewnienia opieki osobom w podeszłym wieku i niepełnosprawnym.

Na terenie gminy można zaobserwować znaczną liczbę samotnych mężczyzn, pozostających bez pracy często nadużywających alkoholu, będących na utrzymaniu rodziców, najczęściej matek. Występuje duże zapotrzebowanie na pracę socjalną z wykorzystaniem wszelkich dostępnych metod pedagogicznych, psychologicznych, prawnych, skierowaną w dłuższym przedziale czasowym do konkretnych rodzin.

2.6.7. Bezpieczeństwo

Gmina Siedlce na swoim terenie nie posiada żadnego Komisariatu Policji, bezpieczeństwo mieszkańcom gminy zapewnia Komenda Miejska Policji w Siedlcach. Usytuowanie gminy, sieć połączeń kolejowych i drogowych, infrastruktura, rozmieszczenie zakładów pracy, ośrodki szkolne i kulturalne powodują że na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie gminy Siedlce wpływa miasto Siedlce.

Z roku na rok na terenie gminy Siedlce można zaobserwować wzrost ilości przestępstw. Przyjmują one następujący charakter:

- Kradzieże z włamaniami do gospodarstw domowych (w 2002 roku kradzież mienia wynosiła 32 zaś w roku 2003- 65)
- Kradzieże samochodów(w roku 2002 skradziono 2 pojazdy zaś w 2003-6)
- Rozboje
- Przystępczość o charakterze gospodarczym.

Zadowolającym jest znaczne ograniczenie ilości przestępstw popełnionych przez nieletnich. W roku 2003 odnotowano ich tylko – 3 (kradzież rzeczy, spowodowanie uszczerbku na zdrowiu i wypadek drogowy). W roku 2002 przestępstw popełnionych przez nieletnich odnotowano 7.

Wśród osób represjonowanych za popełnione wykroczenia na terenie gminy Siedlce nadal dominują osoby naruszające przepisy Ustawy „Prawo o ruchu drogowym”. Dotyczą one jednakże w zdecydowanej większości osób przejeżdżających przez teren gminy Siedlce, a nie jej stałych mieszkańców. W roku 2003 na terenie gminy Siedlce zanotowano 61 wypadków drogowych, w których zginęły 3 osoby a 96 doznało obrażeń ciała. W porównaniu do roku 2002 na terenie gminy nastąpił wzrost

liczby zdarzeń drogowych. Zadowolającym jest, że o 50 % spadła śmiertelność w wypadkach drogowych.

Przyczynami stwierdzonych wypadków były w zdecydowanej większości: nadmierna prędkość i niezachowanie należytej ostrożności przez użytkowników dróg. Wpływ na to miał także stan dróg a zwłaszcza brak wydzielonych poboczy dla pieszych. Największe zagrożenie zdarzeniami drogowymi utrzymuje się na trasie K-2 w miejscowości Ujrzanów i w miejscowości Nowe Iganie oraz na trasie wylotowej z Siedlec w kierunku Łosic w miejscowości Stok Lacki i Pruszyń Pieńki..

Na terenie gminy Siedlce, podobnie jak na terenie innych gmin powiatu nadal utrzymuje się duży udział nietrzeźwych kierowców w ruchu drogowym. W roku 2003 na terenie gminy ujawniono 62 nietrzeźwych kierowców.

Mając na uwadze bezpieczeństwo użytkowników dróg w roku 2003 przeprowadzono m. in. na terenie gminy Siedlce poza normalnie planowaną służbą szereg wzmoczonych działań kontrolnych, Do działań tych należy zaliczyć m.in. „POMIAR”, „PIESZY”, „BEZPIECZNE WAKACJE”.

W codziennej służbie kontrolowane są autobusy przewożące dzieci i młodzież na wycieczki i do miejsc wypoczynku. Kontrole prowadzone z własnej inicjatywy jak również w każdym przypadku zgłoszenia wyjazdu przez organizatora.

W środowisku wiejskim policjanci Komendy Miejskiej Policji w Siedlcach realizują działania profilaktyczne wspólnie z podmiotami poza policyjnymi ukierunkowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa na wsi. Przedsięwzięcia te realizowano w porozumieniu z samorządami wiejskim, sołtysami, Ochotniczą Strażą Pożarną, pracownikami Urzędu Gminy, dyrektorami i nauczycielami szkół.

W codziennej pracy realizowane są zadania związane z zapobieganiem przestępstwom. W tym celu rozprowadzono ulotki, broszury, i plakaty. Policjanci pionu prewencji przeprowadzili szereg spotkań ze społecznością lokalną. Przeprowadzono spotkania z uczniami szkół.

Nawiązano ścisłą współpracę z przedstawicielami szkół podstawowych i gimnazjalnych. Współpraca zaowocowała wspólnymi ustaleniami co do prowadzenia wszechstronnych działań profilaktycznych, tak ze strony szkół jak i policji zmierzających do przeciwdziałania i ograniczenia demoralizacji, przestępczości nieletnich oraz zapobiegania wykroczeniom i przestępstwom o charakterze chuligańskim.

Podjęte działania profilaktyczne doprowadziły do tego że na terenie gminy Siedlce znacznie zmalała ilość przestępstw popełnianych przez nieletnich a ponadto nie ujawniono czynów wyszczególnionych w Ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Wpływ na to miała niewątpliwie szeroko prowadzona działalność profilaktyczna polegająca na omawianiu tematyki narkomanii na spotkaniach z młodzieżą i rodzicami.

Zjawiskiem, które ma także niewątpliwie negatywny, znaczący wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie jest bezrobocie. Skutkuje ono niedostatkami środków utrzymania, co w wielu przypadkach przyczynia się do poszukiwania dochodów w sposób nie zawsze zgodny z prawem. Obecnie zła sytuacja na rynku pracy prawdopodobnie w dalszym ciągu będzie wymuszała zachowania przyczyniające się do wzrostu liczby przestępstw skierowanych przeciwko mieniu (zwłaszcza włamań i kradzieży), co może mieć wpływ na demoralizację dzieci i młodzieży.

Wszystkim pojawiającym się zagrożeniom należy zdecydowanie przeciwdziałać poprzez między innymi doskonalenie służb prewencyjnych, obejmowanie szczególnym nadzorem nieletnich, eliminowanie nietrzeźwych użytkowników dróg, wprowadzenie programów profilaktycznych i kontynuowanie dotychczas realizowanych programów prewencyjnych.

Na podstawie stwierdzonych zagrożeń oraz przyjętych strategicznych celów zadaniami KMP w Siedlcach na terenie gminy Siedlce będą:

- zahamowanie wzrostowej dynamiki w przestępstwach: kradzieży cudzej rzeczy, kradzieży z włamaniami, kradzieży samochodów,
- zdecydowana poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez ograniczenie liczby wypadków i kolizji drogowych,
- ograniczenie liczby wykroczeń, szczególnie przeciwdziałanie kradzieżom rowerów i torebek, niszczeniu mienia i zachowaniom chuligańskim,
- zwalczanie i przeciwdziałanie przestępczości demoralizacji nieletnich,
- zapobieganie zjawisku narkomanii, zwłaszcza obrotowi środkami odurzającymi,
- zwiększenie liczby ujawnionych przestępstw gospodarczych,
- kontynuacja kreowania wizerunku Policji jako instytucji przyjaznej obywatelowi,
- realizowanie priorytetowych kierunków nakreślonych w „Strategii Komendanta głównego Policji” a zwłaszcza dotyczących wzrostu poczucia bezpieczeństwa osób i mienia.

Gmina ze swej strony aby poprawić bezpieczeństwo mieszkańców gminy postawiła sobie następujące cele:

- poprawienie nawierzchni istniejących dróg,
- wybudowanie chodników
- stworzenie ścieżek rowerowych
- odnowienie przejść dla pieszych
- wyznaczenie nowych przejść w miejscach zwiększonego ruchu
- oznakowanie miejsc szczególnie niebezpieczne tzw. „czarny punkt”
- wybudowanie oświetlenia

Reasumując na terenie gminy Siedlce nie notuje się przypadków narkomani oraz ewidentnych przykładów demoralizacji młodzieży. Wszystkie przestępstwa mają charakter incydentalny i nie ma sygnałów o istnieniu jakichkolwiek zorganizowanych grup przestępczych.

3. IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW

Identyfikacja problemów pozwala na przeanalizowanie słabości danej jednostki terytorialnej w tym przypadku gminy Siedlce. W poszczególnych dziedzinach zostały zidentyfikowane problemy rozwojowe. Analiza aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej pozwoliła na sprecyzowanie następujących problemów rozwojowych.

Problemy ekonomiczno – gospodarcze

1. Brak przygotowania terenów inwestycyjnych
2. Brak zainteresowania kapitału zewnętrznego
3. Brak inwestycji pozarządowych wspomagających rozwój przedsiębiorczości
4. Niedostateczna liczba pozarolniczych miejsc pracy
5. Brak programu promocji i rozwoju gospodarczego gminy.

Problemy społeczne

1. Istniejące bezrobocie oraz ukryte bezrobocie w indywidualnych gospodarstwach rolnych
2. Potrzeby dalszych remontów i modernizacji: budowy obiektów szkolnych
3. Brak mieszkań socjalnych
4. Bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych
5. Za mało środków przeznaczonych na opiekę społeczną
6. Brak miejscowości gminnej skupiającej najważniejsze instytucje gminy

Problemy w sferze rolnictwa

1. Duże rozdrobnienie gruntów rolnych
2. Brak przetwórstwa produktów rolnych (ziemniaków)
3. Brak popytu oraz zorganizowanego systemu na produkty rolne
4. Niskie dochody z powodu rozdrobnienia gospodarstw
5. Mała aktywność wśród rolników do zrzeszania i organizowania wsi

Problemy ekologiczne

1. Mała ilość zbiorników retencyjnych i zanieczyszczenie wód powierzchniowych
2. Lokalne zanieczyszczenia z kotłowni węglowych
3. Słaby stan techniczny szamb i gnojowników
4. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa
5. Ograniczenie w budowie przedsięwzięć uciążliwych dla środowiska na terenach objętych obszarem chronionego krajobrazu
6. Uciążliwość linii kolejowych dla środowiska
7. Uciążliwość komunikacji samochodowej dla środowiska

Problemy sfery infrastruktury technicznej

1. Zły stan techniczny większości dróg gminnych i powiatowych
2. Mała ilość sieci kanalizacji sanitarnej
3. Niewystarczająca gazyfikacja wsi
4. Brak kanalizacji deszczowej
5. Brak ścieżek rowerowych i chodników
6. Brak własnego wysypiska śmieci
7. Niewystarczająca ilość oświetlenia ulicznego

3.1. Określenie obszarów problemowych

Punktem wyjścia dla szczegółowych rozwiązań w Planie Rozwoju Lokalnego jest określenie zasadniczych obszarów problemowych rozwoju Gminy Siedlce. W ramach tych obszarów należy konstruować działania, które będą przyczyniać się do harmonijnego i zrównoważonego rozwoju gminy.

W przypadku Gminy Siedlce zasadnicze obszary problemowe zidentyfikowano poniżej:

Rozwój lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej
--

Istotną kwestią związaną z rozwojem gospodarczym gminy Siedlce jest poziom lokalnej infrastruktury technicznej. Budowa, rozbudowa i modernizacja: dróg gminnych, mostów,

parkingów, urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków, urządzeń zaopatrzenia w wodę, sieci gazowych, urządzeń sieci energetycznych, oświetlenie ulic, kanałów burzowych, urządzeń i miejsc składowania oraz segregowania odpadów stałych itp. Oraz rozwój lokalnej infrastruktury społecznej tak jak budowa obiektów sportowych i kulturalnych, budynków socjalnych itp. Przyczyni się do podniesienia konkurencyjności gminy w regionie, czego wynikiem będzie dostępność odpowiednich, uzbrojonych terenów pod inwestycje. Oczywistym jest, że dobrze przygotowane tereny pod inwestycje oraz właściwy plan zagospodarowania przestrzennego są warunkiem realizacji jakichkolwiek działań mających na celu przyciągnięcie inwestorów zewnętrznych.

Pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych

Za kolejny obszar rozwoju gminy Siedlce uznaje się inwestycje zewnętrzne, które z upływem czasu powinny przyczynić się do istotnego wzrostu liczby dobrych jakościowo i trwałych miejsc pracy w gminie. Aby tak się stało należy stworzyć odpowiednie warunki umożliwiające przyciągnięcie do gminy inwestorów zewnętrznych. Dynamiczny rozwój gospodarczy okaże się utrudniony, gdy gmina nie będzie dysponować kompleksową i zintegrowaną ofertą skierowaną do inwestorów zewnętrznych. Należy również zdać sobie sprawę z faktu, że pozyskiwanie inwestorów jest procesem skomplikowanym oraz długotrwałym i niewątpliwie występuje tu duża konkurencja ze strony miasta Siedlce.

Restrukturyzacja rolnictwa i poprawa kondycji ekonomicznej gospodarstw wiejskich

Obszar integralnie związany z rozwojem Gminy Siedlce, to restrukturyzacja rolnictwa oraz poprawa kondycji ekonomicznej gospodarstw wiejskich. Przemiany na wsi określane jako procesy dostosowawcze rolnictwa do nowych warunków społeczno – gospodarczych wymusiły nowe spojrzenie na politykę rolną gminy. Działania takie jak: przeznaczenie pod zalesienia gruntów najmniej przydatnych do wykorzystania rolniczego, tworzenie zrzeszeń producentów rolnych z uwzględnieniem ekologizacji rolnictwa i produkcji wysokiej jakościowo zdrowej żywności, tworzenie systemów marketingowych dla rozwoju przedsiębiorczości obsługi technicznej rolnictwa, przyczynią się do prawidłowego i zrównoważonego rozwoju wsi. Zauważalny w ostatnich latach proces marginalizacji rolnictwa jako źródła dochodu rodzin wiejskich, w tym przede wszystkim rodzin rolniczych, wymusza się poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu takich jak agroturystyka.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowej społeczności lokalnej

Jakkolwiek poziom szkolnictwa na terenie Gminy Siedlce jest akceptowany, to jednak należy pamiętać, iż zapewniając odpowiednie warunki nauczania, stały ich rozwój i dostosowanie do wymogów dwudziestego pierwszego wieku, wpłyniemy na podniesienie poziomu edukacji dzieci i młodzieży z terenu gminy. Ważne jest również by stworzyć system motywacyjny, który tak wpływałby na uczniów, aby zdobywali wyższe wykształcenie oraz rozwijali swoje zainteresowania w kierunkach rokujących łatwiejsze znalezienie pracy w Gminie Siedlce.

4. LISTA ZADAŃ SŁUŻĄCYCH POPRAWIE WARUNKÓW ZAMIESZKANIA W GMINIE NA LATA 2005-2013

Ze względu na charakter gminy oraz istniejące uwarunkowania w pierwszej kolejności realizowane będą projekty o największym oddziaływaniu społeczno – gospodarczym oraz projekty mające największy wpływ na poprawę stanu środowiska naturalnego. Celem tak przyjętej hierarchizacji jest maksymalizacja korzyści wynikających z realizacji poszczególnych projektów.

Analiza aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej Gminy Siedlce pozwoliła na określenie zadań polegających na poprawie sytuacji na obszarze gminy. Wszystkie projekty zostały pogrupowane jako zadania mające na celu realizację przyjętych priorytetów Planu Rozwoju Lokalnego. Pozwoli to uporządkować działania samorządu zapewniające równocześnie systematyczną realizację poszczególnych projektów zgodnie z przyjętymi kryteriami ważności.

Realizacja planu Rozwoju Lokalnego gminy Siedlce skupiać się będzie głównie na zadaniach inwestycyjnych w zakresie modernizacji i rozbudowy podstawowej infrastruktury technicznej tj.: kanalizacji i wodociągów oraz sieci drogowej. Infrastruktura ta jest niezbędnym zapleczem, które otworzy możliwości rozwoju alternatywnych dla rolnictwa źródeł dochodu, a w szczególności działalności turystycznej, agroturystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej. Ponadto ich realizacja znacznie przyczyni się do poprawy stanu środowiska naturalnego, które jest jedną z mocnych stron gminy i może być wykorzystane jako zaplecze dla działalności turystyczno – wypoczynkowej. Równocześnie dzięki realizacji przyjętych projektów zwiększy się dostęp mieszkańców do infrastruktury technicznej, co podniesie komfort życia oraz przyczyni się do rozwoju funkcji mieszkaniowej i usługowej.

4.1. Lista zadań i projektów planowanych do realizacji w latach 2005-2013

Zadanie 1

Nr projektu	Nazwa projektu	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
Zadanie 1. Budowa, przebudowa wodociągów oraz urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków			
1.1	Budowa wodociągu w Żaboklikach Kolonii	2005	2005
1.2.	Budowa wodociągu we wsi Jagodnia	2005	2005
1.3.	Budowa wodociągu w Nowym Opolu /kamień/	2005	2006
1.4.	Budowa wodociągu Purzec – Żabokliki	2005	2006
1.5	Budowa wodociągu Żabokliki - Stok Lacki	2007	2012
1.6..	Budowa wodociągu w miejscowości Stok Lacki ul. Stefaniuka	2007	2008
1.7.	Budowa wodociągu w miejscowości Stok Lacki - Folwark ul. Chabrowa	2007	2007
1.8.	Budowa kanalizacji w Żaboklikach III etap	2005	2005
1.9.	Budowa kanalizacji w Strzale III etap	2005	2005
1.10.	Budowa kanalizacji w Golicach	2005	2006
1.11.	Budowa kanalizacji w Chodowie I etap	2005	2006
1.12	Budowa kanalizacji w Chodowie II etap	2007	2008
1.13.	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim I etap	2005	2006
1.14.	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim II etap	2007	2008
1.15.	Budowa kanalizacji w Żaboklikach - Kolonii	2006	2006
1.16.	Budowa kanalizacji w Grabianowie i Białkach	2007	2008
1.17.	Budowa kanalizacji w Ujrzanowie	2007	2008
1.18.	Budowa kanalizacji w Żelkowie Kolonii	2007	2010
1.19.	Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Pruszynek, Pruszyn, Błogoszcz, Wólka Leśna	2007	2009
1.20.	Budowa kanalizacji w miejscowości Rakowiec	2010	2012
1.21.	Budowa kanalizacji w miejscowości Wołyńce, Wołyńce-Kolonia	2012	2013
1.22	Budowa kanalizacji w miejscowości Pustki, Gubale, Osiny	2008	2010

Zadanie 2.

Nr projektu	Nazwa projektu	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
Zadanie 2. Budowa, przebudowa dróg gminnych oraz infrastruktury technicznej			
2.1.	Budowa drogi nr.162 w Żaboklikach – Kolonii	2005	2005
2.2.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Majowa	2005	2006
2.3.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Wiosenna	2005	2006
2.4.	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Szkolna ul. Bukietowa	2005	2006
2.5.	Budowa drogi w Pruszyńcu (Szpalery)	2005	2005
2.6.	Budowa drogi w Strzale (przy szkole)	2005	2007
2.7.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ulice: Sosnowa, Graniczna	2005	2006
2.8.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ulica Dębowa	2006	2006
2.9.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ulica: Świerkowa	2007	2007
2.10.	Budowa drogi w Nowym Opolu (od drogi powiatowej do ul. Seminaryjnej)	2005	2006
2.11.	Budowa drogi w miejscowości w Żelkowie – Kolonia ul. Stalowa i część ul. Polnej od strony Żelkowa-Kolonii	2005	2006
2.12.	Budowa drogi w Grabianowie ulice: Kokosowa, Cytrynowa	2005	2006
2.13.	Budowa drogi w Grabianowie ulice, Morelowa, Bananowa	2007	2007
2.14.	Budowa drogi w Grabianowie ulica Daktyłowa	2008	2008
2.15.	Budowa drogi Chodów - Niwiski	2005	2006
2.16.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Chąbrowa	2008	2008
2.17.	Budowa drogi Golice – Jagodnia	2005	2006
2.18.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ul. Szkolna	2007	2008
2.19.	Budowa drogi w Starym Opolu ul. Mazowiecka	2006	2007
2.20.	Budowa drogi w Żaboklikach ul. Kubusia Puchatka (strona wschodnia)	2005	2006
2.21.	Budowa drogi w Starych Iganiach ul. Sosnowa	2007	2007
2.22.	Budowa drogi w Starych Iganiach ul. Akacyjowa	2008	2009
2.23.	Budowa drogi w Nowym Opolu (przy hurt.ALWA)	2006	2006
2.24.	Budowa drogi w Żelkowie Kolonii ul. Słoneczna	2007	2008
2.25.	Budowa drogi Golice-Kolonia – Błogoszcz	2005	2006
2.26.	Budowa drogi w Żaboklikach ul. Kubusia Puchatka (strona zachodnia)	2008	2008

2.27	Budowa drogi w Żaboklikach (dz.nr.414)	2008	2009
2.28.	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Dolna	2009	2010
2.29.	Budowa drogi w Pruszyń Pieńki / od drogi Łosice do PKP	2006	2006
2.30.	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Stefaniuka	2009	2009
2.31.	Budowa drogi Nowe Iganie – Żelków – Kolonia (Wyględówka)	2008	2009
2.32.	Budowa drogi Nowe Iganie – Nowe Opole ul.Graniczna	2009	2010
2.33.	Budowa drogi Stare Opole ul. Osiedlowa	2007	2008
2.34.	Budowa drogi Stare Opole ul. Wiśniowa	2009	2010
2.35.	Budowa drogi Stare Opole ul. Ogrodowa	2010	2011
2.36.	Budowa drogi Wołyńce – Kolonia („Wróblówka”)	2009	2012
2.37.	Budowa drogi w Chodowie ul. Spokojna	2008	2009
2.38.	Budowa chodnika w miejscowości Stok Lacki Folwark (odcinek od granicy miasta do szkoły)	2005	2006
2.39.	Budowa chodnika w miejscowości Grabianów	2005	2005
2.40.	Budowa chodnika w miejscowości Stok Lacki ul.Pałacowa	2008	2009
2.41.	Budowa chodnika w miejscowościach Białki–Grabianów (na odcinku od Taradajki do szkoły)	2005	2006
2.42.	Budowa chodnika w miejscowościach Strzała – Chodów	2006	2008
2.43.	Budowa chodnika w miejscowości Żelków – Kolonia (od rzeki Muchawki do obwodnicy)	2007	2008
2.44.	Budowa chodnika w miejscowości Ujrzanów (przedłużenie ulicy Brzeskiej do skrzyżowania)	2007	2008
2.45.	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Opole – (działki gminy)	2005	2005
2.46.	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Zachojniak	2005	2006
2.47.	Budowa oświetlenia ulicznego Stok Lacki (osiedle dolina Helenki	2005	2005
2.48.	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Iganie ul Sosnowa	2006	2006
2.49.	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Grabianów (Taradajki)	2007	2007
2.50.	Budowa oświetlenia ulicznego Wólka Leśna	2007	2007
2.51	Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Żelków-Kolonia ul.Słoneczna	2007	2007
2.51.	Budowa oświetlenia ulicznego Żelków – Swoboda	2005	2005
2.52.	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Kolonijna	2008	2008
2.53.	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Słoneczna.	2009	2009
2.54.	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Graniczna	2008	2008

Zadanie 3.

Nr projektu	Nazwa projektu	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
Zadanie 3. Budowa, przebudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury sportowej edukacyjnej i społecznej			
3.1.	Remonty i modernizacja w miarę potrzeb obiektów oświatowych na terenie całej gminy	2005	2013
3.2.	Budowa Sali gimnastycznej w Zespole – Oświatowo Wychowawczym w Białkach	2005	2006
3.3.	Budowa Sali gimnastycznej przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim	2007	2009
3.4.	Remonty istniejących świetlic w miejscowości Pruszyn, Pruszynek, Strzała	2005	2006
3.5.	Remont istniejącej świetlicy w miejscowości Pruszyn Pieńki.	2007	2007
3.6.	Remont budynku Ośrodka Zdrowia w Pruszyńcu	2007	2009
3.7.	Modernizacja istniejących boisk na terenie całej gminy	2007	2013
3.8.	Remont świetlicy w Wołyńcach	2008	2008

Zadanie 4.

Nr projektu	Nazwa projektu	Rok rozpoczęcia	Rok zakończenia
Zadanie 4. Budowa i przebudowa obiektów oraz urządzeń w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami			
4.1.	Selektywna zbiórka odpadów na terenie całej gminy	2007	2013
4.2.	Budowa płyt gnojowych i gnojowników	2005	2013
4.3.	Opracowanie programu wymiany pokryć dachowych z eternitu oraz zagospodarowania i utylizacji odpadów niebezpiecznych (azbestu) na terenie całej gminy	2005	2013

5. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

5.1. Zadania i projekty planowane do realizacji w latach 2005 – 2013

Zadanie 1

Budowa, przebudowa i remont wodociągów oraz urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków

Kryterium kolejności i realizacji projektów

Kolejność realizacji projektów założona została z uwzględnieniem obszarów gminy na których rozpoczęta jest już budowa infrastruktury oraz występują obszary zagrożone zanieczyszczeniem środowiska.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Wszystkie przewidziane do realizacji projekty są zgodne z Planami Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce oraz ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce.

Rezultaty realizacji zadania

1. Zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z wodociągów i kanalizacji.
2. Zwiększenie ilości odprowadzanych i oczyszczanych ścieków.
3. Zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska naturalnego.
4. Uzbrojenie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną.

Oddziaływanie na sferę społeczno – gospodarczą

1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
2. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy.
3. Pozyskiwanie nowych inwestorów i mieszkańców gminy.
4. Podniesienie poziomu życia mieszkańców.
5. Poprawa stanu środowiska naturalnego.

Instytucje i podmioty zaangażowane w realizację zadania

1. Samorząd Gminy Siedlce
2. Mieszkańcy Gminy Siedlce
3. Podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Łączne nakłady finansowe na realizację zadania

Na realizację zadania w latach 2007 – 2013 przewidziano łącznie 34.682.000 zł.

Etapy realizacji zadania wraz z przewidzianym czasem realizacji zadania

Zadanie realizowane będzie poprzez wdrażane pojedynczych projektów inwestycyjnych w okresie od 2005 do 2006 roku a następnie w latach 2007 - 2013.

Tabela 23. Lista projektów planowanych do realizacji w ramach Zadania 1

Nr projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu w PLN	Realizatorzy projektu	Rezultat bezpośredni
1.1	Budowa wodociągu w Żaboklikach Kolonii	2005	176.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.2	Budowa wodociągu we wsi Jagodnia	2005	160.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.3.	Budowa kanalizacji w Żaboklikach III etap	2005	121.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.4.	Budowa kanalizacji w Strzale III etap	2005	615.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.5.	Budowa kanalizacji w Golicach	2005-2006	1.500.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.6	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim I etap	2005-2006	1.700.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.7.	Budowa wodociągu w Nowym Opolu /kamień/	2005-2006	150.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.8.	Budowa kanalizacji w Chodowie I etap	2005-2006	1.500.00	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.9.	Budowa wodociągu Purzec – Żabokliki	2005-2006	300.000	Gmina Siedlce	Długość sieci wodociągowej
1.10	Budowa kanalizacji w Żaboklikach - Kolonii	2006	700.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.11	Budowa wodociągu w miejscowości Stok Lacki - Folwark ul. Chabrowa	2007	100.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.12.	Budowa wodociągu w miejscowości Stok Lacki ul. Stefaniuka	2007-2008	60.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.13	Budowa kanalizacji w Chodowie II etap	2007-2008	1.500.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.14	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim II etap	2007-2008	1.500.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.15.	Budowa kanalizacji w Grabianowie i Białkach	2007-2008	3.000.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.16.	Budowa kanalizacji w Ujrzanowie	2007-2008	3.000.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.17.	Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w miejscowościach: Pruszynek, Pruszyń, Błogoszcz, Wólka Leśna	2007-2009	10.000.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej

1.18.	Budowa kanalizacji w Żelkowie Koloni	2007-2010	6.000.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.19.	Budowa wodociągu Żabokliki - Stok Lacki	2007-2012	300.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.20	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości: Pustki, Grubale, Osiny	2008-2010	800.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.21.	Budowa kanalizacji w miejscowości Rakowiec	2010-2012	500.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
1.22.	Budowa kanalizacji w miejscowości Wołyńce i Wołyńce-Kolonia	2012-2013	1.000.000	Gmina Siedlce	Liczba nowych przyłączy Liczba ludności korzystającej
			34.682.000		

Zadanie 2

Budowa, przebudowa i remont dróg gminnych oraz infrastruktury drogowej

Kryterium kolejności realizacji projektów

Stan techniczny istniejących dróg – drogi nie urządzone.

Znaczenie drogi dla rozwoju lokalnej sieci transportowej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Wszystkie przewidziane do realizacji projekty są zgodne z Planami Zagospodarowania

Przestrzennego Gminy Siedlce oraz ze Studium Uwarunkowań i Kierunków

Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce.

Rezultaty realizacji zadania

1. Poprawa jakości i rozbudowa lokalnej sieci dróg.
2. Poprawa jakości i zwiększenie liczby ciągów pieszych.
3. Zwiększenie przepustowości dróg oraz skrócenie czasu przejazdów.
4. Uzbrojenie istniejących i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę techniczną.
5. Rozbudowa systemu oświetlenia dróg.

Oddziaływanie na sferę społeczno-gospodarczą

1. Zwiększenie bezpieczeństwa ruchu pieszego i kołowego.
2. Zmniejszenie liczby wypadków drogowych.
3. Obniżenie kosztów i lepsze zaspokojenie potrzeb transportowych.
4. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
5. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy.
6. Podniesienie poziomu życia mieszkańców.
7. Zmniejszenie ilości spalin.

Instytucje i podmioty zaangażowane w realizację zadania

1. Samorząd Gminy Siedlce
2. Mieszkańcy Gminy Siedlce
3. Podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Łączne nakłady na realizację zadania

Na realizację zadania w latach 2005 -2013 przewidziano łącznie 22.410.000 zł.

Etapy realizacji zadania wraz z przewidzianym czasem realizacji zadania

Zadanie realizowane będzie poprzez wdrażane pojedynczych projektów inwestycyjnych w okresie od 2005 do 2006 roku a następnie w latach 2007 - 2013.

Tabela 24. Lista projektów planowanych do realizacji w ramach Zadania 2

Nr projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu w PLN	Realizatorzy projektu	Rezultat	
					Realizatorzy projektu	bezppośredni
2.1	Budowa drogi nr.162 w Żaboklikach – Kolonii	2005	140.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.2	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Majowa	2005 – 2006	400.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.3.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Wiosenna	2005-2006	500.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.4	Budowa drogi w Strzale (przy szkole)	2005-2007	1.500.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.5.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ulice: Sosnowa, Graniczna	2005-2006	970.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.6.	Budowa drogi Golice-Kolonia – Błogoszcz	2005-2006	350.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.7.	Budowa drogi w Nowym Opolu (od drogi pow. do ul.Seminaryjnej)	2005-2008	85.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.8	Budowa drogi Golice – Jagodnia	2005-2006	300.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.9.	Budowa drogi w Pruszyńce (Szpalery)	2005	100.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.10.	Budowa drogi w Żaboklikach ul. Kubusia Puchatka (strona wschodnia)	2005-2006	280.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.11.	Budowa chodnika w miejscowości Grabianów	2005	150.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.12.	Budowa drogi w miejscowości w Żelków – Kolonia ul. Stałowa i część ul.Polnej	2005-2006	150.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.13.	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Szkolna ul. Bukietowa	2005-2006	180.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.14.	Budowa chodnika w miejscowościach Białki-Grabianów (na odcinku od Taradajki do szkoły)	2005-2006	180.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	
2.15	Budowa chodnika w miejscowości Stok Lacki Folwark (od miasta Siedlce do szkoły)	2005-2006	220.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi	

2.16.	Budowa drogi w Grabianowie ulice: Kocosowa, Cytrynowa	2005-2006	850.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.17.	Budowa drogi Chodów – Niwiński	2005-2006	440.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.18.	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Opole – (działki gminy)	2005	30.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.19.	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Zachojniak	2005-2006	20.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.20.	Budowa oświetlenia ulicznego Stok Lacki (osiedle dolina Helenki)	2005	50.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.21.	Budowa oświetlenia ulicznego Żelków – Swoboda	2005	30.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.22.	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Iganie ul Sosnowa	2006	20.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.23.	Budowa drogi Nowe Iganie ul. Dębowa	2006	900.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.24.	Budowa drogi Pruszyń Pieniński (od drogi Łosice do PKP)	2006	100.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.25.	Budowa drogi w Starym Opolu ul. Mazowiecka	2006-2007	230.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.26.	Budowa drogi w Nowym Opolu (przy hurt.ALWA)	2006	120.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.27.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ulica: Świerkowa	2007	800.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.28.	Budowa drogi w Grabianowie ulice, Morelowa, Bananowa	2007	500.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.29.	Budowa drogi w Starych Iganiach ul. Sosnowa	2007	250.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.30.	Budowa drogi w Żelkowie Kolonii ulSłoneczna	2007-2008	400.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.31.	Budowa drogi Stare Opole ul. Osiedlowa	2007-2008	150.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.32.	Budowa chodnika w miejscowościach Strzała – Chodów	2007-2009	6.000.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.33.	Budowa chodnika w miejscowości Żelków – Kolonia (od rzeki Muchawki do obwodnicy)	2007-2008	150.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi

2.34	Budowa chodnika w Ujrzanowie (przedłużenie ul.Brzeskiej do skrzyżowania	2007-2008	100.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.35	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Grabianów (Taradajki)	2007	30.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.36	Budowa oświetlenia ulicznego Wólka Leśna	2007	35.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.37.	Budowa oświetlenia ulicznego Żelków – Kolonia ul. Słoneczna	2007	25.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.38	Budowa drogi w Grabianowie ulica Daktylowa	2008	500.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.39	Budowa drogi w Stoku Lacki Folwark ul. Chabrowa	2008	200.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.40	Budowa drogi w Nowych Iganiach ul. Szkolna	2007-2008	700.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.41	Budowa drogi w Żaboklikach ul. Kubusia Puchatka (strona zachodnia)	2008	120.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.42	Budowa drogi w Żaboklikach (dz.nr.414)	2008-2009	120.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.43	Budowa drogi Nowe Iganie – Żelków – Kolonia ul. Wyględówka	2008-2009	500.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.44	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Kolonijna	2008	30.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.45	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Graniczna	2008	30.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.46	Budowa drogi w Starych Iganiach ul. Akacyjowa	2008-2009	200.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.47	Budowa chodnika w Stoku Lacki ul. Pałacowa	2008-2009	2.000.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.48	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Dolna	2009-2010	140.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.49	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Stefaniuka	2009	140.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.50	Budowa drogi Nowe Iganie – Nowe Opole ul.Graniczna	2009-2010	300.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.51	Budowa drogi Stare Opole ul. Wiśniowa	2009-2010	140.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi

2.52	Budowa drogi Wołyńce – Kolonia („Wróblówka”)	2009-2012	300.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.53	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Słoneczna.	2009	25.000	Gmina Siedlce	liczba nowych punktów oświetleniowych
2.54	Budowa drogi Stare Opole ul. Ogrodowa	2010-2011	150.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
2.55	Budowa drogi w Chodowie ul. Spokojna	2011-2012	80.000	Gmina Siedlce	Jakość i długość drogi
			22.410.000		

Zadanie 3.

Budowa, przebudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury sportowej, edukacyjnej, i społecznej.

Kryterium kolejności realizacji projektów

Wpływ projektów na poprawę warunków życia mieszkańców.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Wszystkie przewidziane do realizacji projekty są zgodne z Planami Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce oraz ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce

Rezultaty realizacji zadania

1. Poprawa stanu technicznego obiektów oświatowych i kulturalnych.
2. Zwiększenie dostępu mieszkańców do infrastruktury oświatowej i kulturalnej.

Oddziaływanie na sferę społeczno – gospodarczą

1. Zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej gminy
2. Podniesienie poziomu usług oświatowych i kulturalnych.

Instytucje i podmioty zaangażowane w realizację zadania

1. Samorząd Gminy Siedlce
2. Mieszkańcy Gminy Siedlce
3. Podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Łączne nakłady na realizację zadania

Na realizację zadania w latach 2005 -2013 przewidziano łącznie 6.400.000

Etapy realizacji zadania wraz z przewidzianym czasem realizacji zadania

Zadanie realizowane będzie poprzez wdrażanie pojedynczych projektów inwestycyjnych w okresie od 2005 do 2006 oraz w latach kolejnych 2007-2013 rok.

Tabela 25. Lista projektów planowanych do realizacji w ramach Zadania 3

Nr projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu w PLN	Realizatorzy projektu	Rezultat bezpośredni
3.1.	Remonty i modernizacja w miarę potrzeb obiektów oświatowych na terenie całej gminy	2005-2013	4.000.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Ilość sal
3.2	Budowa Sali gimnastycznej w Zespole – Oświatowo Wychowawczym w Białkach	2005 – 2006	1.000.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia sali gimnastycznej
3.3.	Remonty istniejących świetlic w miejscowości Pruszyń, Pruszynek,	2005-2006	90.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Liczba osób korzystających
3.4.	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim	2007 - 2009	1.000.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia sali gimnastycznej
3.5.	Remont budynku Ośrodka Zdrowia w Pruszymie	2007-2009	100.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Liczba osób korzystających z usług medycznych
3.6.	Remonty istniejących świetlic w miejscowości Pruszyń Pienki	2007	50.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Liczba osób korzystających
3.7.	Modernizacja istniejących boisk na terenie całej gminy	2007-2013	60.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Liczba osób korzystających
3.8.	Remont świetlicy w Wołyńcach	2008	100.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia obiektu Liczba osób korzystających
			6.400.000		

Zadanie 4

Budowa i przebudowa obiektów oraz urządzeń w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami

Kryterium kolejności realizacji projektów

Wpływ projektu na stan środowiska naturalnego.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Wszystkie przewidziane do realizacji projekty są zgodne z Planami Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce oraz ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Siedlce

Rezultaty realizacji zadania

1. Poprawa atrakcyjności środowiska naturalnego
2. Zwiększenie udziału mieszkańców w selektywną zbiórkę odpadów.
3. Poprawa estetyki gminy.

Oddziaływanie na sferę społeczno – gospodarczą

1. Rozwój działalności turystycznej, wypoczynkowo – rekreacyjnej i agroturystycznej na terenie gminy
2. Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców gminy
3. Podniesienie poziomu życia mieszkańców.

Instytucje i podmioty zaangażowane w realizację zadania

1. Samorząd Gminy Siedlce.
2. Mieszkańcy Gminy Siedlce.
3. Podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Łączne nakłady finansowe na realizację zadania

Na realizację zadania w latach 2005-2013 przewidziano łącznie 80.000 zł

Etapy realizacji zadania wraz z przewidywanym czasem realizacji zadania

Zadanie realizowane będzie poprzez wdrażanie pojedynczych projektów inwestycyjnych w okresie od 2005 do 2006 roku oraz w latach kolejnych

Tabela 26. Lista projektów planowanych do realizacji w ramach Zadania 4

Nr projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość projektu w PLN	Realizatorzy projektu	Rezultat bezpośredni
4.1	Selektywna zbiórka odpadów na terenie całej gminy	2007 - 2013	60.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia składowiska Ilość składowanych odpadów
4.2.	Budowa płyt gnojowych i gnojowników	2007-2013	10.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia płyt i pojemność gnojowników
4.3.	Opracowanie programu wymiany pokryć dachowych z eternitu oraz zagospodarowania i utylizacji odpadów niebezpiecznych (azbestu) na terenie całej gminy	2007-2013	10.000	Gmina Siedlce	Powierzchnia dachów Ilość składowanych odpadów
			80.000		

5.2. Wpływ realizacji PRL na rozwój gminy powiatu i regionu

Projekty przewidziane do realizacji w ramach Planu rozwoju Lokalnego (PRL) Gminy Siedlce są spójne ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych w w/w/ dokumentach celów i efektów polityki rozwoju regionu gminy.

Jednym z najważniejszych celów strategicznych zarówno regionu, jak i Gminy Siedlce jest obecnie rozbudowa i modernizacja podstawowej infrastruktury technicznej, a w szczególności sieci drogowych, kanalizacyjnych i wodociągowych. Infrastruktura ta ma kluczowe znaczenie dla poziomu życia mieszkańców oraz poziomu atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

W ramach realizacji PRL na terenie Gminy Siedlce zostaną rozbudowane i zmodernizowane systemy wodociągowe oraz kanalizacyjne, jak i układ drogowy. Poprawa stanu dróg oraz zwiększenie ich przepustowości usprawni system komunikacyjny powiatu i gminy. Rozbudowa systemu kanalizacji pozwoli skutecznie chronić środowisko naturalne będące największym bogactwem Gminy Siedlce i Powiatu oraz stworzy warunki do rozwoju działalności gospodarczej na terenach dotychczas ukierunkowanych na rozwój rolnictwa.

Projekty w zakresie infrastruktury społecznej, sportowej, kulturalnej, edukacyjnej i zdrowotnej nie przekładają się znacząco na korzyści gospodarcze, ale w połączeniu z podstawową infrastrukturą techniczną znacząco wpływają na poprawę warunków życia mieszkańców. W efekcie wzrasta atrakcyjność gminy i powiatu.

6.1.PLAN FINANSOWY NA LATA 2005 -2006

Lp	Nazwa zadania	Czas realizacji	Nakłady do pomieszczenia			
			Ogółem	Budżet gminy	Środki zewnętrzne	Źródło finansowania
Zadanie 1. Budowa, przebudowa wodociągów oraz urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków						
1.	Budowa wodociągu w Żaboklikach - Kolonia	2005	176.000	176.000		Budżet Gminy
2.	Budowa wodociągu we wsi Jagodnia	2005	160.000	160.000		Budżet Gminy
3.	Budowa wodociągu w Nowym Opolu /kamień/	2005 - 2006	150.000	150.000		Budżet Gminy
4.	Budowa wodociągu Purzec – Żabokliki	2005-2006	300.000	300.000		Budżet Gminy
5.	Budowa kanalizacji w Żaboklikach III etap	2005	121.000	121.000		Budżet Gminy
6.	Budowa kanalizacji w Strzale III etap	2005	615.000	615.000		Budżet Gminy
7.	Budowa kanalizacji w Golicach	2005-2006	1.300.000	600.000	700.000	Budżet Gminy, WFOŚ
8.	Budowa kanalizacji w Chodowie I etap	2005-2006	1.070.000	370.000	700.000	Budżet Gminy, WFOŚ
9.	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim I etap	2005-2006	1.400.000	700.000	700.000	Budżet Gminy, WFOŚ
10.	Budowa kanalizacji Żabokliki - Kolonia	2006	600.000	300.000	300.000	Budżet Gminy, WFOŚ
Zadanie 2. Budowa, przebudowa dróg gminnych oraz infrastruktury technicznej						
1.	Budowa drogi nr 162 w Żaboklikach – Kolonii	2005	140.000	140.000		Budżet Gminy
2.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Majowa	2005 - 2006	400.000	400.000		Budżet Gminy
3.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Wiosenna	2005 - 2006	500.000	500.000		Budżet Gminy

4.	Budowa drogi w Stoku Lackim ul. Szkolna, ul. Bukietowa	2005 - 2006	180.000	180.000	180.000	Budżet Gminy
5.	Budowa drogi w Pruszyńcu (Szpalery)	2005	100.000	100.000	100.000	Budżet Gminy
6.	Budowa drogi w Strzale (przy szkole)	2005 - 2006	1.500.000	1.500.000	1.500.000	Budżet Gminy
7.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ul. Sosnowa, ul. Graniczna	2005-2006	970.000	970.000	970.000	Budżet Gminy
8.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ul. Dębowa	2006	900.000	900.000	900.000	Budżet Gminy
9.	Budowa drogi w Nowym Opolu (od powiatowej do ul. Seminaryjnej)	2005 -2006	85.000	85.000	85.000	Budżet Gminy
10	Budowa drogi w Żelkowie – Kolonii ul. Stalowa i część ul. Polnej	2005 - 2006	150.000	150.000	150.000	Budżet Gminy
11	Budowa drogi w Grabianowie ul. Kokosowa, Cytrynowa	2005 -2006	850.000	850.000	850.000	Budżet Gminy
12	Budowa drogi Chodów – Niwiński	2005 – 2006	440.000	440.000	440.000	Budżet Gminy
13	Budowa drogi Golice - Jagodnia	2005 – 2006	330.000	330.000	330.000	Budżet Gminy
14	Budowa drogi w Starym Opolu ul. Mazowiecka	2006	230.000	230.000	230.000	Budżet Gminy
15	Budowa drogi Żabokliki ul. Kubusia Puchatka (strona wschodnia)	2005 - 2006	280.000	280.000	280.000	Budżet Gminy
16	Budowa drogi Nowe Opole (przy hurt. ALWA)	2006	120.000	120.000	120.000	Budżet Gminy
17	Budowa drogi Golice Kolonia - Błogoszcz	2005 - 2006	500.000	500.000	500.000	Budżet Gminy
18	Budowa chodnika w Grabianowie	2005	150.000	150.000	150.000	Budżet Gminy
19	Budowa chodnika w Stoku Lackim Folwark	2005 - 2006	220.000	220.000	220.000	Budżet Gminy
20	Budowa chodnika Białki – Grabianów (na odcinku od Taradajek do szkoły)	2005 - 2006	180.000	180.000	180.000	Budżet Gminy
21	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Opole (działki gminy)	2005	30.000	30.000	30.000	Budżet Gminy

22	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Zachojniak	2005 - 2006	20.000	20.000	20.000		Budżet Gminy
23	Budowa oświetlenia ulicznego Stok Lacki (osiedle Dolina Helenki)	2005	50.000	50.000	50.000		Budżet Gminy
24	Budowa oświetlenia ulicznego Stare Iganie ul. Sosnowa	2006	20.000	20.000	20.000		Budżet Gminy
25	Budowa oświetlenia ulicznego Żelków - Swoboda	2005	30.000	30.000	30.000		Budżet Gminy
Zadanie 3. Budowa, przebudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury sportowej edukacyjnej i społecznej							
1.	Budowa sali gimnastycznej w Zespole Oświatowo Wychowawczym - Białki	2005 - 2006	1.000.000	400.000	600.000		Budżet Gminy, Fundusze UE
2.	Remont świetlicy w Pruszymie, Pruszyńku, Strzale	2005 - 2006		90.000			Budżet Gminy
3.	Remont świetlicy Pruszym Pienki	2007 - 2007		50.000			Budżet Gminy
4.	Remonty i modernizacja w miarę potrzeb obiektów oświatowych	2005 - 2006		100.000			Budżet Gminy

6.2. PLAN FINANSOWY NA LATA 2007 -2013

Lp	Nazwa zadania	Czas realizacji	Nakłady do poniesienia			Źródło finansowania
			Ogółem	Budżet gminy	Środki zewnętrzne	
Zadanie 1. Budowa, przebudowa wodociągów oraz urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków						
1.	Budowa wodociągu w Żabokliki – Stok Lacki	2007 - 2012	600.000	600.000		Budżet Gminy
2.	Budowa wodociągu Stok Lacki ul. Stefaniuka	2007 – 2008	60.000	60.000		Budżet Gminy
3.	Budowa wodociągu Stok Lacki Folwark ul. Chabrowa	2007	100.000	100.000		Budżet Gminy
4.	Budowa kanalizacji w Chodowie II etap	2007-2008	1.500.000	700.000	800.000	Budżet Gminy, WFOŚ
5.	Budowa kanalizacji w Stoku Lackim II etap	2007 -2008	1.500.000	700.000	800.000	Budżet Gminy, WFOŚ
6.	Budowa kanalizacji Grabianów - Białki	2007 -2009	1.500.000	500.000	1.000.000	Budżet Gminy, Fundusze UE
7.	Budowa kanalizacji w Ujrzanowie	2007 - 2008	3.000.000	3.000.000		Budżet Gminy
8.	Budowa oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w miejscowościach; Pruszynek, Pruszyń, Błogoszcz, Wólka Leśna	2007 - 2009	10.000.000	4.000.000	6.000.000	Budżet Gminy, Fundusze UE
9	Budowa kanalizacji w miejscowości Żelków - Kolonia	2007-2010	6.000.000	1.500.000	4.500.000	Budżet Gminy, Fundusze UE
10.	Budowa kanalizacji Pustki, Grubale, Osiny	2008-2010	800.000	400.000	400.000	Budżet Gminy, WFOŚ
11	Budowa kanalizacji w Rakowcu	2010 - 2012	500.000	200.000	300.000	Budżet Gminy, WFOŚ
12	Budowa kanalizacji w Wołyńcach	2012 - 2013	1.000.000	500.000	500.000	Budżet Gminy, WFOŚ
Zadanie 2. Budowa, przebudowa dróg gminnych oraz infrastruktury technicznej						
1.	Budowa drogi w Nowych Iganiach ul. Świerkowa	2007	800.000	800.000		Budżet Gminy
2.	Budowa drogi w Grabianowie ul. Morelowa , ul. Bananowa	2007	500.000	500.000		Budżet Gminy

3	Budowa drogi w Grabianowie ul. Daktylowa	2008	500.000	500.000	500.000	Budżet Gminy
4.	Budowa drogi w Stoku Lackim Folwark ul. Chabrowa	2008	200.000	200.000	200.000	Budżet Gminy
5.	Budowa drogi Nowe Iganie ul. Szkolna	2007 - 2008	700.000	700.000	700.000	Budżet Gminy
6.	Budowa drogi Stare Iganie ul. Sosnowa	2007	250.000	250.000	250.000	Budżet Gminy
7.	Budowa drogi Stare Iganie ul. Akacyjowa	2008	400.000	400.000	400.000	Budżet Gminy
8.	Budowa drogi Żelków – Kolonia ul. Słoneczna	2007 - 2008	400.000	400.000	400.000	Budżet Gminy
9.	Budowa drogi Żabokliki ul. Kubusia Puchatka (strona zachodnia)	2008 - 2008	120.000	120.000	120.000	Budżet Gminy
10.	Budowa drogi Żabokliki (dz. Nr.414)	2008 – 2009	120.000	120.000	120.000	Budżet Gminy
11.	Budowa drogi Stok Lacki ul. Dolna	2009 – 2010	140.000	140.000	140.000	Budżet Gminy
12.	Budowa drogi w Chodowie ul. Spokojna	2008 – 2009	80.000	80.000	80.000	Budżet Gminy
13	Budowa drogi Stok Lacki ul. Stefaniuka	2009	140.000	140.000	140.000	Budżet Gminy
14	Budowa drogi Nowe Iganie – Żelków – Kolonia (Wyględówka)	2008-2009	500.000	500.000	500.000	Budżet Gminy
15	Budowa drogi Nowe Iganie – Nowe Opole ul. Graniczna	2009-2010	300.000	300.000	300.000	Budżet Gminy
16.	Budowa drogi Stare Opole ul. Osiedlowa	2007-2008	150.000	150.000	150.000	Budżet Gminy
17.	Budowa drogi Stare Opole ul. Wisniowa	2009-2010	140.000	140.000	140.000	Budżet Gminy
18.	Budowa drogi Stare Opole ul. Ogrodowa	2010-2011	150.000	150.000	150.000	Budżet Gminy
19.	Budowa drogi Wołyńce – Kolonia („Wróblówka”)	2009-2012	300.000	300.000	300.000	Budżet Gminy
20.	Budowa chodnika Stok Lacki ul. Pałacowa	2008-2009	2.000.000	2.000.000	2.000.000	Budżet Gminy
22	Budowa chodnika w miejscowości Strzała - Chodów	2007 - 2009	6.000.000	6.000.000	6.000.000	Budżet Gminy,

23.	Budowa chodnika w miejscowości Ujrzanów (przedłużenie ul. Brzeskiej do skrzyżowania)	2007-2008	100.000	100.000	100.000	Budżet Gminy
24.	Budowa chodnika Żelków – Kolonia (od rzeki Muchawki do obwodnicy)	2007 - 2008	150.000	150.000	150.000	Budżet Gminy
25	Budowa oświetlenia ulicznego Białki – Grabianów (Taradajki)	2007	30.000	30.000	30.000	Budżet Gminy
26	Budowa oświetlenia ulicznego Wólka Leśna	2007	35.000	35.000	35.000	Budżet Gminy
27.	Budowa oświetlenia ulicznego Żelków-Kolonia ul. Słoneczna	2007-2007	25.000	25.000	25.000	Budżet Gminy
28	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Kolonijna	2008	30.000	30.000	30.000	Budżet Gminy
29	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Słoneczna	2009	25.000	25.000	25.000	Budżet Gminy
30	Budowa oświetlenia ulicznego w Strzale ul. Graniczna	2008	30.000	30.000	30.000	Budżet Gminy
Zadanie 3. Budowa, przebudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury sportowej edukacyjnej i społecznej						
1.	Remonty i modernizacja w miarę potrzeb obiektów oświatowych na terenie całej gminy	2007 - 2013	3.900.000			Budżet Gminy
2.	Budowa sali gimnastycznej przy Zespole Oświatowym w Stoku Lackim	2007 -2009	1.000.000	500.000	500.000	Budżet Gminy, Fundusze UE
3.	Remont budynku Ośrodka Zdrowia w Pruszyńcu	2007 - 2009	100.000	100.000	100.000	Budżet Gminy
4.	Remont świetlicy Pruszyń-Pieńki	2007-2007	50.000	50.000	50.000	
5.	Modernizacja istniejących boisk na terenie całej gminy	2007 – 2013	60.000	60.000	60.000	Budżet Gminy
6.	Remont świetlicy w Wołyńcach	2008	100.000	100.000	100.000	Budżet Gminy
Zadanie 4. Budowa i przebudowa obiektów oraz urządzeń w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami						
1.	Selektywna zbiórka odpadów na terenie całej gminy	2007 - 2013	60.000	60.000	60.000	Budżet Gminy

2	Opracowanie programu wymiany pokryć dachowych z eternitu oraz zagospodarowania i utylizacji odpadów niebezpiecznych na terenie całej gminy	2007 - 2013	10.000	10.000		Budżet Gminy
3	Budowa płyt gnojowych i gnojowników	2007-2013	10.000	10.000		Budżet Gminy

7. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej skierowanej do obszarów wiejskich przygotowano zgodnie z zasadami i procedurami wspólnotowymi. Zostały one określone w Rozporządzeniu Rady z dnia 21 czerwca 1999 roku Nr 1260/1999 wprowadzających ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy. Niniejszy rozdział zawiera ustalenia dotyczące wdrażania projektów i zadań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego, realizowanych zgodnie z wymogami określonymi w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPOPR).

W celu prawidłowego i terminowego wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego plan musi podlegać ciągłej obserwacji pod kątem realizacji potrzeb społecznych. Nie może on znacząco odbiegać od aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej oraz uwarunkowań prawnych, dlatego wskazana jest systematyczna aktualizacja planu. Wdrażanie planu rozpocznie się od momentu pozyskiwania środków strukturalnych z Unii Europejskiej.

Gmina Siedlce reprezentowana przez Wójta ponosi odpowiedzialność za całość zobowiązań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego oraz ich poprawne i efektywne wdrożenie. W szczególności winna zapewnić dostępność oraz przygotować system udostępnienia wszelkich zasobów w tym finansowanych, niezbędnych do wdrożenia projektów i zadań zawartych w Planie Rozwoju Lokalnego

Gmina Siedlce odpowiedzialna za wybór i przygotowanie projektów, winna również kierować się następującymi zasadami:

- Przejrzystości – jej zapewnieniu służą wcześniej uzgodnione i znane projektodawcom kryteria wyboru, prosta i transparentna procedura wyłaniania ofert, zaangażowanie partnerów społecznych w najważniejsze etapy wyboru projektów oraz kontrola procedur.
- Bezstronności – jej zapewnieniu służą jasno sprecyzowane kryteria wyboru i oceny projektów.
- Jakości – realizacja projektów odbywa się na podstawie umów, a jakość świadczonych usług winna być na bieżąco monitorowana i kontrolowana
- Efektywności – poprzez dopuszczenie do realizacji projektów, które gwarantują efektywne, racjonalne, gospodarne i celowe wykorzystanie środków finansowych.

8. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego.

Wdrażanie każdego Planu Rozwoju wymaga ciągłego monitoringu osiągnięcia postawionych celów. Zaniechanie kontroli realizacji planu może skutkować spadkiem skuteczności i efektywności procesu wdrażania.

Plan Rozwoju lokalnego gminy Siedlce będzie monitorowany przez powołany do tego celu przez Wójta Gminy Zespół d/s. Wdrażania PRL Gminy Siedlce

2. Sposoby oceny planu rozwoju lokalnego.

Ocena planu będzie odbywać się systematycznie na posiedzeniach Zespołu ds. Wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Siedlce. Komisja ta raz do roku będzie dokonywała oceny realizacji planu i przedstawiała wynik Radzie Gminy. Podstawą oceny planu będą zestawy mierników przy każdym z zadań zawartych w PRL Gminy. Zestaw mierników pozwala na zweryfikowanie czy dane zadanie zostało wykonane w założonym terminie. Osiągnięcie w założonym terminie przyjętych mierników oznaczać będzie osiągnięcie wyznaczonych zadań, a te z kolei oznaczać będą osiągnięcie przyjętych działań i celów.

3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.

Warunki jakie musi spełniać Plan Rozwoju Lokalnego aby mógł sprawnie funkcjonować jest stworzenie możliwości udziału wszystkich partnerów społecznych w jego realizacji.

Wiąże się to ściśle z:

- wykorzystaniem potencjału organizacji i społeczności lokalnej poprzez skoordynowanie działań w ramach jednego, spójnego projektu akceptowanego i wspieranego przez wszystkich uczestników,
- optymalne wykorzystanie kompetencji i zasobów będących w dyspozycji gminy, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorstw; innowacyjność proponowanych rozwiązań, wyrażająca się zastosowaniem nowych podejść do problemów związanych z rozwojem lokalnym.

4. Public Relations (PR) Planu Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Gminy Siedlce posiada duże znaczenie dla władz, jak i mieszkańców gminy. Dlatego też proces jego wdrażania powinien być procesem publicznym. Szeroka akcja informacyjna władz gminy jest jednym z podstawowych gwarantów jego skutecznego wdrażania. Dlatego też zatwierdzony przez radę Gminy Siedlce PRL zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy:

<http://siedlcegw.e-bip.pl>

Public relations (PR) określa się jako planowanie i ciągłe wysiłki mające na celu stanowienie i utrzymanie wzajemnego zrozumienia między daną organizacją a społeczeństwem. Działania gminy w zakresie PR są prezentowaniem całej działalności gminy związanej z wdrażaniem Planu Rozwoju Lokalnego i wszystkich jego funkcji w procesie zaspakajania potrzeb społecznych. Jest to koncepcja zmniejszenia dystansu w stosunkach między gminą a mieszkańcami.

Działalność PR obejmuje: stosunki z mediami; wspieranie wprowadzenia nowych inwestycji; budowanie wizerunku gminy, by sprzyjać jej inwestycjom, komunikacji z gminą i doradztwo.

Zadania PR dla Planu Rozwoju Lokalnego są różne w zależności od grup, do których są skierowane. Polegają one na:

- **w stosunku do pracowników Urzędu Gminy:** kreowanie postaw zadowolenia z pracy, gminy i realizowanych zadań;
- **w stosunku do mieszkańców:** upowszechnianiu informacji o perspektywach działania gminy, zmianach w zarządzaniu, koniecznych nakładach finansowych; informowaniu o celach i perspektywach gminy, o jej relacjach na rzecz najbliższego otoczenia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Janusz Mikulski